

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

MAGISTERSKÉ/PREZENČNÍ STUDIUM

2013–2015

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Žaneta Jarošová

Agroturismus a jeho potenciál v Královéhradeckém kraji

Praha 2015

Vedoucí diplomové práce: Ing. Jaroslava Kočová

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

MASTER/ FULL-TIME STUDIES

2013-2015

DIPLOMA THESIS

Žaneta Jarošová

Agrotourism and his potential in Hradec Kralove region

Prague 2015

The Diploma Thesis Work Supervisor: Ing. Jaroslava Kočová

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autorky .....

Poděkování

Chtěla bych poděkovat své vedoucí práce paní inženýrce Jaroslavě Kočové za její cenné rady a připomínky v průběhu zpracování této diplomové práce.

Anotace

Předmětem diplomové práce je analýza předpokladů cestovního ruchu pro agroturismus v Královéhradeckém kraji. V teoretické části jsou charakterizovány pojmy cestovní ruch, venkovský cestovní ruch a agroturismus. Součástí teoretické části je také přiblížení Královéhradeckého kraje a vybraných agrofarek v tomto kraji. Praktická část se zabývá zhodnocením předpokladů cestovního ruchu Královéhradeckého kraje. Na základě zjištěných údajů je sestavena SWOT analýza agroturismu v tomto kraji. V další části práce je zmapována nejbližší konkurence potenciální agrofarma, jejíž návrh je závěrem práce. Práce obsahuje také vyhodnocení dotazníkového šetření o povědomí obyvatel o agroturismu.

Klíčová slova

Agroturismus, analýza předpokladů cestovního ruchu, cestovní ruch, dotazníkové šetření, venkovský cestovní ruch, farmy, Královéhradecký kraj, potenciální agrofarma, SWOT analýza.

Annotation

The subject of this thesis is to analyze the assumptions of tourism for agrotourism in the region of Hradec Kralove. In the theoretical part there are terms of tourism, rural tourism and agrotourism characterized. In the theoretical part there is also an introduction of Hradec Kralove region and of selected agrofarms in this region. The practical part deals with the evaluation of assumptions of tourism in Hradec Kralove region. Based on the obtained data, the SWOT analysis of agro-tourism in this region is compiled. In the next section there is mapped the closest potential agrofarm competitor which is solved in conclusion. The work also includes the evaluation of the questionnaire survey on public awareness.

Keywords

Agrotourism, analysisassumptionstourism, farms, Hradec Kralove Region, potentialagrofarm, ruraltourism, survey, SWOT analysis, tourism.

ÚVOD.....	10
TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 POJEM CESTOVNÍ RUCH.....	12
1.1 Význam cestovního ruchu	13
1.2 Udržitelný cestovní ruch.....	15
1.3 Shrnutí kapitoly.....	17
2 VENKOVSKÝ TURISMUS.....	18
2.1 Agroturismus	18
2.1.1 Význam agroturismu.....	20
2.2 Ekoagroturismus, ekoturismus, cykloturistika.....	20
2.3 Subjekty fungující v oblasti venkovského turismu.....	22
2.4 Shrnutí kapitoly.....	25
3 AGROTURISMUS V ČESKÉ REPUBLICE.....	27
3.1 Shrnutí kapitoly.....	28
4 AGROTURISMUS V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI.....	30
4.1 Královéhradecký kraj.....	30
4.2 Vybrané agrofarmy v Královéhradeckém kraji	33
4.2.1 Kylarův statek	33
4.2.2 Smetanův statek	35
4.2.3 Čapkův statek.....	36
4.3 Shrnutí kapitoly.....	39
PRAKTICKÁ ČÁST	41
5 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ CESTOVNÍHO RUCHU KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE	41
5.1 Předpoklady cestovního ruchu.....	41
5.2 Selektivní předpoklady	44

5.2.1	Objektivní předpoklady.....	44
5.2.2	Subjektivní předpoklady	44
5.3	Lokalizační předpoklady.....	45
5.3.1	Přírodní předpoklady.....	45
5.3.2	Společenské předpoklady.....	48
5.4	Realizační předpoklady.....	54
5.4.1	Dopravní předpoklady.....	54
5.4.2	Materiálně-technické předpoklady.....	58
5.5	Shrnutí kapitoly.....	62
6	SWOT ANALÝZA AGROTURISMU V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI.....	64
6.1	Shrnutí kapitoly.....	67
7	ANALÝZA KONKURENCE AGROTURISMU.....	68
7.1	Shrnutí kapitoly.....	72
8	VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	73
8.1	Výsledky dotazníkového šetření	73
8.2	Vyhodnocení hypotéz	77
8.3	Shrnutí kapitoly.....	77
9	NÁVRH POTENCIÁLNÍ AGROFARMY.....	78
9.1	Charakteristika objektu	78
9.2	Budoucí agrofarma	79
9.2.1	Ubytování.....	80
9.2.2	Služby v agroturismu	82
9.2.3	Další služby.....	83
9.3	Shrnutí kapitoly.....	83
	ZÁVĚR	84

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	87
SEZNAM ZKRATEK	92
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	93
SEZNAM PŘÍLOH.....	94

ÚVOD

Cestovní ruch je dynamicky se rozvíjející odvětví. Vznikají a rozvíjejí se nové formy cestovního ruchu, jako například darkturismus, kulinářský turismus nebo volunturismus.

Dle statistických údajů klesá zájem o masový turismus. Stále více turistů dává přednost dovolené v přírodě a v souvislosti s tím přichází do povědomí lidí udržitelný cestovní ruch, který dlouhodobě nenarušuje životní, kulturní a sociální prostředí.

Do forem udržitelného turismu lze řadit i forma venkovského turismu, a to agroturismus. V České republice nemá takové postavení jako například v Německu či Rakousku, přesto má agroturismus v naší zemi potenciál pro jeho rozvoj.

Téma diplomové práce si autorka zvolila pro jeho zajímavost a osvojení si nových poznatků v agroturismu, které může využít v budoucnosti. Královéhradecký kraj byl zvolen z důvodu návrhu založení agrofarmy v této oblasti.

Cílem této práce je analyzovat předpoklady cestovního ruchu pro agroturismus v Královéhradeckém kraji. Dalším cílem práce je návrh založení potenciální agrofarmy a zmapování její nejbližší konkurence. Součástí práce je rovněž SWOT analýza agroturismu v Královéhradeckém kraji a dotazníkové šetření, jehož prostřednictvím se autorka pokusí zjistit povědomí obyvatel o agroturismu.

V teoretické části této práce budou vymezeny pojmy jako cestovní ruch, udržitelný cestovní ruch, venkovský cestovní ruch, agroturismus, ekoturistika, ekoagroturistika, cykloturistika, chataření a chalupaření.

Součástí teoretické části bude rovněž charakteristika Královéhradeckého kraje a vybraných agrofarem v tomto kraji.

Praktická část se bude zabývat předpoklady cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji. Tyto předpoklady se dělí na lokalizační, realizační a selektivní.

Na základě zjištěných údajů se autorka následně pokusí sestavit SWOT analýzu cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji.

Výstupem práce bude také návrh potenciální agrofarmy a v souvislosti s tím budou zmapovány nejbližší konkurenti této agrofarmy v dosahu do 35 km.

Z důvodů zjištění povědomí obyvatel o agroturismu bude proveden maketingový výzkum pomocí dotazníkového šetření. V návaznosti na to bude provedeno vyhodnocení tohoto dotazníku a hypotéz, které byly stanoveny.

Závěrečná část práce se věnuje návrhu potenciální agrofarmy. Původ myšlenky podnikání v agroturismu se zrodil v hlavě majitele usedlosti (přítele autorky), kde má být tento nápad realizován.

Autorka při zjišťování potřebných údajů čerpala z odborné literatury a také z internetových zdrojů. Problémem při zpracování práce byl bohužel nedostatek odborné literatury pro agroturismus a nedostatek statistických dat, protože současná statistika turismu bohužel nesleduje zvlášť údaje za venkovský cestovní ruch.

TEORETICKÁ ČÁST

1 POJEM CESTOVNÍ RUCH

O cestovním ruchu se dá říci, že je mnohostranným a dynamickým jevem, který přímo či nepřímo zasahuje do mnoha oblastí společnosti, ať už ekonomických či neekonomických (např. ekologické, geografické, sociální). Z toho vyplývá komplikovanost přesného definování turismu (cestovního ruchu).¹

Turismus velice významně ovlivňuje ekonomiku nejenom regionů, států, ale v globálním měřítku i celého světa. Jeho odvětví zahrnuje dopravu, činnost cestovních kanceláří a agentur, průvodcovské aktivity, objekty poskytující ubytování a stravování, turistické informační střediska a další služby v oblasti cestovního ruchu. Z toho vyplývá, že odvětví cestovního ruchu umožňuje širokou nabídku pracovních možností a díky tomu je velice významnou složkou národní i světové ekonomiky. Význam cestovního ruchu je dále zpracován v kapitole 1. 1.²

Obecně lze cestovní ruch označit jako krátkodobý pohyb osob na místa jiná, než místa jejich běžného pobytu, za účelem prožití příjemných činností. Tato definice nedefinuje délku tohoto pobytu a také nevymezuje hranice tohoto cestování. Taktéž nebere v úvahu pohyb v rámci firemních a pracovních cest, jež mají pracovní důvod.³

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) označuje cestovní ruch „jako činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená (u domácí cestovního ruchu 6 měsíců, u mezinárodního cestovního ruchu 1 rok), přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě.“⁴

---

¹PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 11. ISBN 978-80-247-3748-5.

²CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku*. [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

³HORNER, Susan, SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: [aplikovaný marketing služeb]*. Praha: Grada, 2003, s. 53. ISBN 80-247-0202-9.

⁴HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch: vybrané kapitoly*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, s. 9. ISBN 9788074520402.

Dlouho uznávanou definicí turismu byla definice od Hunzikera a Krapfa z roku 1942, která označovala cestovní ruch jako „*souhrnné označení vztahů a jevů vznikajících na základě cesty a pobytu nerezidentů, pokud se pobytem nesleduje usídlení a pokud s ním není spojena žádná výdělečná činnost*“.⁵

Pásková a Zelenka ve svém výkladovém slovníku definují cestovní ruch jako „*komplexní společenský jev, zahrnující aktivity osob cestujících mimo jejich obvyklé prostředí nebo pobývajících v těchto místech ne déle než jeden rok za účelem zábavy, rekreace, vzdělávání, pracovní či jiným účelem, i aktivity subjektů poskytujících služby a produkty těmto cestujícím osobám, tedy i provozování zařízení se službami pro tyto cestující osoby včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity*“.⁶

Milníkem při definování turismu byla konference Mezinárodní organizace cestovního ruchu (WTO), která se konala v Ottawě roku 1991, kde byla sestavena definice cestovního ruchu, jež byla v roce 1993 stanovena jako oficiální definice cestovního ruchu: „*Cestovní ruch představuje činnost lidí, spočívající v cestování a pobytu mimo místo jejich trvalého pobytu po dobu kratší jednoho roku za účelem využití volného času, obchodu a jinými účely*“.⁷

1.1 Význam cestovního ruchu

Cestovní ruch je ukazatelem životní úrovně. Kromě ekonomických funkcí má turismus i společenské funkce. Napomáhá utvářet životní styl, všestranný rozvoj osobnosti, umožňuje relaxaci a obnovu psychických a fyzických sil, poznávání jiných kultur,

---

⁵PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, s. 11. ISBN 978-80-247-3748-5.

⁶PÁSKOVÁ, M. a J. ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde, 2012, s. 83. ISBN 978-80-7201-880-2.

⁷KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, s. 16. ISBN 978-80-247-4603-6.

získání jazykových znalostí. K nevýhodám patří střetávání kultur a ovlivňování chování rezidentů daných destinací.⁸

Jak už bylo výše zmíněno, cestovní ruch je velice důležitou složkou jak národní, tak světové ekonomiky. V některých státech znamená zásadní zdroj příjmů obyvatelstva. V současnosti je turismus přirozenou součástí stylu života mnoha osob (především ve vyspělých státech). Kromě toho, že přináší výhody, jakými jsou především zmíněné příjmy, nese s sebou i jisté nevýhody. K těm základním patří náklady, které je nutné vynaložit, aby se mohl cestovní ruch rozvíjet. Dá se tedy říci, že příjmy z cestovního ruchu závisí na vložených nákladech. Tyto náklady se týkají například výstavby silnic, železnic, ubytovacích zařízení, konkrétních budov a zařízení (aquaparky, zábavní parky, lyžařské areály, sportovní centra, atd.), kanalizací, vodovodů, a tak dále, a s nimi spojené náklady na energie, likvidaci odpadu. Stejně jako jiné oblasti podnikání, tak ani podnikání v oblasti cestovního ruchu není bez rizika.

Kromě příjmů patří k výhodám turismu rovněž jeho rozvoj z pohledu zvelebování turistických oblastí (zvýšení jejich vybavenosti a úrovně veřejných služeb). Další výhodou je oživení folkloru, zvyků a tradic, což pomáhá zvyšovat kvalitu života a životní úroveň destinace. Dále pak rozvoj řemesel, tvorba nových pracovních příležitostí, atd. Celkově cestovní ruch zvyšuje konkurenceschopnost té které destinace a napomáhá udržovat hospodářsky slabé oblasti.⁹

Jak vyplývá z předchozího, do tohoto procesu je nutné vložit určité náklady. Naproti tomu je to právě rozvoj a zvelebování turistických destinací, co přitahují turisty. Turisté pochopitelně opět přináší příjmy.

Je potřeba také zmínit závažnou nevýhodu cestovního ruchu, kterou je stále více probírané téma a to: negativní vlivy turismu na životní prostředí. S tím souvisí především znečišťování vody, ovzduší, ničení lesních porostů a flory a fauny vůbec, hluk, poškozování památek. V souvislosti s touto slabou stránkou se dostává do povědomí lidí pojem udržitelný cestovní ruch.

---

⁸ CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku*. [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

⁹ Tamtéž.

1.2 Udržitelný cestovní ruch

V souvislosti s cestovním ruchem dochází ke znečišťování životního prostředí, to je zapříčiněno především nadměrnou koncentrací turistů v destinacích. Jak bylo uvedeno výše, dochází ke znečišťování životního prostředí, zejména vody a ovzduší, lesních ekosystémů, fauny a flory vůbec. V důsledku toho se snižuje rekreační hodnota krajiny.¹⁰

S tímto problémem vznikl pojem udržitelný cestovní ruch, který dle Houšky znamená takový cestovní ruch, jež dlouhodobě nenarušuje přírodní, sociální a kulturní prostředí. Udržitelný turismus v regionu cestovního ruchu definuje jako: „rozvoj založený na takovém řízení všech zdrojů a aktivit CR, které vedou k uspokojení současných i budoucích ekonomických, sociálních a zážitkových potřeb návštěvníků a rezidentů se zachováním kulturní integrity, biodiverzity, procesů a vazeb v ekosystémech a rozvíjení systému životních hodnot návštěvníků i obyvatel regionu“.¹¹

Udržitelnost turismu je kromě definic vymezována také etickými kodexy, chartami a též v Agendě 21 pro průmysl cestovního ruchu, kterou vydala Světová rada cestovního ruchu (WTTC), Světová organizace pro cestovní ruch (WTO) a Rada Země (EarthCouncil). Tu přijalo 182 vlád na konferenci Spojených národů o životním prostředí a rozvoji, na Summitu Země v roce 1992. Tento dokument poskytuje principy udržitelného rozvoje do 21. století. Tyto principy jsou uplatnitelné v každém druhu cestovního ruchu. Hlavními úkoly je hospodárné využití energií a jejich úspora, minimalizace odpadu a jeho recyklace, ekologické hospodaření s vodou, zacházení s nebezpečnými látkami atd.¹²

Udržitelný cestovní ruch se stává jakýmsi trendem v cestovním ruchu. Stále více lidí si uvědomuje omezenost zdrojů turismu a na základě toho si vybírají své dovolené. To se odráží například ve volbě dopravního prostředku, či destinace. V posledních letech se

---

¹⁰ CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku*. [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

¹¹ HOUŠKA, Petr. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014. ISBN 978-807-4520-419.

¹² Tamtéž, s 8.

ustupuje od masového cestovního ruchu a narůstá obliba individuálního turismu. Tabulka č. 1 ukazuje některé rozdíly mezi masovým a individuálním turismem.

Tabulka 1 Rozdíly masového a individuálního turismu

Masový turismus	Individuální turismus
Uměle vytvořené turistické oblasti (letoviska)	Podpora rozvoje místní oblasti ve svém přirozeném rázu
Pasivní účast organizace cesty	Aktivní účast organizace cesty
Ovlivňování místní komunity	Podpora místní komunity
Nepotřeba znalosti domácího jazyka (cestovní kancelář)	Otevřenost k novým poznatkům
Neúčast místních obyvatel na CR	Zainteresanost místních obyvatel na CR
Poznání všeobecné kultury	Poznání místní kultury zblízka

Zdroj: Vlastní zpracování (2015)

Vznikají nové formy cestovního ruchu, např. lovecký, kulinářský, nebo filmový cestovní ruch, ale také volunturismus (spojení dovolené s aktivní pomocí v navštívené destinaci)¹³ či darkturismus („*návštěvy do míst, kde se odehrály tragedie nebo historicky významné úmrtí, které ovlivňují naše životy*“)¹⁴ a stále více lidí dává přednost trávení dovolené v přírodě. V důsledku toho vznikají i tzv. šetrné formy cestovního ruchu, o nichž více pojednává kapitola 2.

¹³HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch: vybrané kapitoly*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, s. 46. ISBN 9788074520402.

¹⁴DALTON, Derek. *Darktourism and crime*. New York: Routledge, 2014, s. 3. ISBN 978-0-415-64351-1.

1.3 Shrnutí kapitoly

Cestovní ruch je mnohostranný a dynamicky se rozvíjející jev, který výrazně ovlivňuje ekonomiku světa. Jeho definování je složité. Existuje mnoho definic turismu, dá se ale říci, že většina autorů se shodla na tom, že cestovní ruch je pohyb osob mimo domov na přechodnou (stanovenou) dobu, přičemž účelem cest není výdělečná činnost.

Kromě ekonomických a společenských výhod přináší turismus také nevýhody, z nichž nejvýznamnější jsou negativní vlivy turismu na životní prostředí. V souvislosti s tímto problémem vzniká pojem udržitelný cestovní ruch, tedy takový, který dlouhodobě nenarušuje životní, kulturní a sociální prostředí.

Vzrůstající obliba individuálního (šetrného) cestovního ruchu vede ke vzniku a rozvoji šetrných forem cestovního ruchu. Vzhledem k tomu, že si stále více lidí uvědomuje omezenost zdrojů cestovního ruchu, se jedná o přínos k udržitelnosti přírodních, kulturních i sociálních zdrojů. Udržitelnost by měla vést k dlouhodobé prosperitě dané lokality, aniž by ohrožovala uspokojení potřeb budoucích generací.

2 VENKOVSKÝ TURISMUS

Definice jednotlivých autorů se liší, vzhledem k tomu, že je venkovský turismus spjat se spoustou aktivit a prochází neustálým vývojem. Pourová definuje venkovský turismus jako „*cestovní ruch rozvíjející se mimo oblasti rekreačních a turistických center i mimo oblast městského osídlení. Zahrnuje pobyty ve vesnickém osídlení i mimo něj (chatových lokalitách, samotách i v malých městečkách). Převážně je však vázán na venkovské osídlení spjaté se zemědělstvím a životem na venkově. Zahrnuje tedy všechny činnosti účastníka cestovního ruchu v prostředí venkova.*“¹⁵

Venkovský cestovní ruch lze označit jako souhrnné vyjádření pro druh turismu, který se odehrává na venkově. Jedná se o vícedenní pobyt, jehož rekreační aktivity jsou spjaty s přírodou. Můžeme sem řadit například pěší turistiku, cykloturistiku, jízdu na koni, pozorování zvířat spojené s péčí o ně, či účast při výrobě produktů typických pro farmy a jejich následná konzumace. Rozvoj venkovského turismu je úzce spjat s rozvojem turistických tras a cyklostezek, alternativního zemědělství, farem a venkova jako takového. K venkovskému turismu patří různé formy tzv. šetrného cestovního ruchu, do něhož můžeme řadit ekoturismus, ekoagroturismus, agroturismus.¹⁶

2.1 Agroturismus

Agroturismus představuje formu venkovského turismu, kdy člověk kromě využívání přírody také přijde do styku se zemědělskými pracemi či usedlostmi se zemědělskou činností. Jde o formu venkovského turismu, kterou provozují podnikatelé (farmáři) v oblasti zemědělské výroby (živočišné nebo rostlinné) a slouží jim jako vedlejší zdroj k udržení či rozvoji této výroby. Zájemcům o tuto formu dovolené je umožněno, kromě ubytování a stravy, též nahlédnout a účastnit se výroby zemědělských produktů či chovu zvířat. Každá usedlost či farma se může lišit druhy zemědělských produktů a chovanými zvířaty. Typická pro agroturismus jsou především domácí a hospodářská zvířata jako

---

¹⁵POUROVÁ, Marie. *Agroturistika*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2002, s. 123. ISBN 8021309652.

¹⁶MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>

krávy, kozy, ovce, kočky, psi, koně, drůbež. Turistovi je umožněn volný pohyb na farmě, seznámí se tedy i s objekty patřícími k usedlosti, jakými jsou stodoly, chlévy, stáje a k nim patřící pracovní nástroje.¹⁷

Ubytování bývá uskutečňováno přímo na farmách nebo v rekreačních objektech (chaty, chalupy, sruby), ve vlastnictví či užívání podnikatele. Někteří autoři nabízejí vedle ubytování v soukromí ještě možnost ubytování v hromadných ubytovacích zařízeních, odkud turisté docházejí na farmy. Nebo se může jednat o jednodenní (nebo vícedenní akce s dojížděním domů) akci na venkově jako například rybaření, lov zvěře či sklizeň hroznů révy vinné.

V rámci stravování mohou turisté čerpat hospodářské či zemědělské produkty z farmy (mléko, maso, brambory, zeleninu, ovoce). Strava bývá úzce spjata s venkovským prostředím, promítají se v ní zvyky a obyčeje konkrétní oblasti. Můžeme zde zmínit typické krajové pokrmy (kulajdu, kyselo, kubu, valašský frgál), typickou venkovskou stravu (brambory, mléko), či zabijačkové hody, posvícení nebo vinobraní. Turisté se mohou stravovat přímo v místech ubytování nebo v místních hostincích. Také si mohou sami vařit a využívat při tom produkty z farmy.¹⁸

Pro zkvalitnění, zatraktivnění, popřípadě udržení klientely je vhodné doplnit nabídku doprovodným programem, který zkompletuje produkt cestovního ruchu a navíc může podnikatele odlišit od ostatních subjektů nabízejících produkty agroturismu. Kromě již zmíněných možností podílet se na výrobě produktů a jejich čerpání a možnosti ochutnávat pokrmy spjaté s konkrétním prostředím, se mohou turisté na farmách setkat s ukázkami tradičních řemesel, hippoturistikou, rybařením či lovem zvěře. Doprovodným programem mohou být také sporty (podle místních možností), či poznání okolní přírody a historie.¹⁹

Kromě doprovodných programů patří k nabídce objektů také služby, které zatraktivňují nabídku. Patří sem např. praní prádla, přeprava, nákup do ledničky, půjčování

---

¹⁷MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>

¹⁸Tamtéž.

¹⁹*Venkovská turistika: (příručka pro provozovatele objektů venkovské turistiky)*. Vyd. 1. Praha: [Česká zemědělská univerzita v Praze], 2010, s 37. ISBN 978-802-1321-632.

sportovních potřeb, programy pro děti. Rozsah doprovodných programů a služeb závisí na nápadech podnikatelů a možnostech dané oblasti.²⁰

2.1.1 Význam agroturismu

Agroturismus přináší prospěch nejen podnikatelům, ale i obcím, regionům a nakonec i celému státu.

Význam agroturismu pro podnikatele je spatřován především v doplňkovém zdroji příjmů, využívání méně výnosných ploch, zvyšuje také standard hospodářské domácnosti.

Agroturismus má také určitý význam pro obce. Především zvyšuje možnosti zaměstnání a vytváří finanční zdroje, zachovává původní ráz obce a jejího blízkého okolí, zachovává gastronomické a jiné tradice. Zvyšuje vybavenost obce, stimuluje odbyt zemědělských produktů a oživení řemeslné výroby.

V rámci státu a regionu je agroturismus možností mimoprodukčních forem zemědělství, stabilizuje osídlení krajiny, rozptyluje turismus do větších celků, snižuje nezaměstnanost a udržuje vesnické osídlení.²¹

2.2 Ekoagroturismus, ekoturismus, cykloturistika

Specifickou formu agroturismu představuje ekoagroturismus. Jedná se o turismus na ekologicky hospodařících farmách, kde jsou produkovány bioprodukty. Tyto farmy jsou umístěny v ekologicky nezávadném prostředí, při produkci výrobků a chovu zvířat nejsou používány žádné chemické látky barviva a konzervační látky či hormonální přípravky. Produkce těchto farem podléhá přísné kontrole. Stejně jako u agroturismu se

---

²⁰*Venkovská turistika: (příručka pro provozovatele objektů venkovské turistiky)*. Vyd. 1. Praha: [Česká zemědělská univerzita v Praze], 2010, s 37. ISBN 978-802-1321-632.

²¹*Agroturistika, Význam agroturistiky*. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1666

i zde dostává turista do přímého kontaktu se zdejšími zvířaty a je mu umožněna účast na zemědělských pracích a konzumace bioproduktů.²²

Ekoturismus je cestovní ruch zaměřený na poznávání venkova, především přírodních rezervací, národních parků, chráněných krajinných oblastí, a jiných přírodních systémů tak, aby nebyly ohrožovány cestovním ruchem. Rozvíjí se především v přírodně významných oblastech s trasami pro pochody.²³

Cykloturistika představuje poznávání přírodních a společenských atraktivit na kole, většinou speciálně upravených (horské, trekkingové). Pro rozvoj cykloturistiky jsou budovány cyklotrasy²⁴ a cyklostezky²⁵.

S cykloturistikou a pěší turistikou je spjat pojem greenway. EuropeanGreenwaysAssociations definuje greenways jako komunikaci pro bezmotorovou dopravu (cykloturistiku, pěší turistiku, turisty na kolečkových bruslích, jízdu na koni a vozíčkáře). Často vede podél řek, vyhlídkových tras.²⁶

Někteří autoři řadí k venkovskému turismu také **chataření a chalupaření**. Počátky chataření jsou zaznamenány v tramských osadách před druhou světovou válkou. Rozvíjí se v 50. a 60. letech díky nemožnosti cestování do zahraničí. Chalupaření se začalo rozvíjet o něco později.²⁷

V současné době je podle bývalého generálního ředitele CzechTourismu Vondrušky domácí cestovní ruch „*dlouhodobě velmi stabilní a ani rok 2013 nepřinesl žádná velká překvapení. Rekreační pobyty na chatách a chalupách jsou tradičně významnou součástí tuzemských dovolených. V posledních letech navíc registrujeme zvýšený zájem*

---

²²MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fabf6e1220f318/GetFile4.pdf>

²³Tamtéž.

²⁴ Cyklotrasa je označena speciální značkou. Jedná se o komunikace pro cykloturistiku, které využívají stávající místní a účelové komunikace, včetně lesních, polních cest, silnic II. a III. třídy.

²⁵ Cyklostezka je využívána současně pro cykloturistiku a pěší turistiku. Jedná se o účelovou komunikaci ve vyhrazeném pruhu na vozovce, většinou bývá oddělena od frekventované dopravy.

²⁶MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fabf6e1220f318/GetFile4.pdf>

²⁷HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 3., upravené vyd. Praha: Idea Servis, 1997, 139 s. ISBN 808597004x.

i o krátkodobý pronájem podobných nemovitostí ze strany turistů, kteří vlastní rekreační objekt nemají.“²⁸

Zhruba 40% ekonomicky aktivních Čechů využívá chatu či chalupu k víkendovým pobytům či dovolené. Hned po Švédech se řadíme na druhé místo v počtu chat na obyvatele a zhruba každý pátý obytný dům slouží k rekreačním účelům.²⁹

Autorka se domnívá, že to může být dáno hluboko zakořeněnou tradicí, ale také potřebou úprku z městských obydlí nebo otázka módnosti. Někteří využívají chaty a chalupy pouze z rekreačních důvodů, jiní přeměňují tyto rekreační objekty na trvalé bydlení a další poskytují chalupy k pronájmu.

2.3 Subjekty fungující v oblasti venkovského turismu

V oblasti cestovního ruchu působí řada orgánů a organizací, které přispívají k propagaci a rozvoji cestovního ruchu. V této podkapitole jsou uvedeny a charakterizovány nejdůležitější subjekty a jejich činnosti v oblasti venkovského cestovního ruchu.

CzechTourism

Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism je státní příspěvková organizace, kterou zřizuje Ministerstvo pro místní rozvoj, jejímž hlavním úkolem je propagace České republiky nejen v Čechách, ale i v zahraničí. Partnery CzechTourismu jsou zástupci turistických regionů, představitelé krajských institucí, města a obce, management destinací a podnikatelská veřejnost.³⁰

V současné době se CzechTourism zabývá kampaní Česko-země příběhů, která se snaží formou propagace méně známých lokalit podpořit domácí cestovní ruch a zájem Čechů trávit dovolenou v tuzemsku. Propagované destinace jsou např. Broumovsko, jihočeské

---

²⁸CZECHTOURISM. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: www.czechtourism.cz

²⁹Chataření a chalupaření [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.chaty-a-chalupy.eu/chatareni-a-chalupareni-v-cesku-zustava-v-rostouci-oblibe/>

³⁰Agroturistika, Význam agroturistiky. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1671

Slavonice, Krušné hory, České středohoří atd. Dalšími projekty jsou např. Czech Specials a Kudy z nudy.

ECEAT- European Centre for Ekology and Tourism

Stěžejním oborem této organizace, která vznikla v roce 1993 v Nizozemí, je udržitelný cestovní ruch. V roce 1994 byla založena Nadace ECEAT v České republice (v současnosti občanské sdružení), člen ECEAT- International.

K úkolům organizace patří:

- poskytování poradenství (ECEAT Expertise),
- provoz systému hodnocení tzv. „eko“ kvality ubytovacích služeb (ECEAT Quality Label),
- rozvoj nových produktů a projektů (např. Centrum zelených vědomostí, vzdělávací programy, projekt Stezky dědictví- projekt rozvoje regionální gastronomie).³¹

Svaz Venkovské turistiky

Jedná se o dobrovolné, profesní sdružení podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu a dalších příznivců, které vzniklo v roce 1997. Svaz je součástí Hospodářské komory České republiky a členem Eurogites (mezinárodní organizace svazů venkovské turistiky). Svaz aktivně prosazuje zájmy svých členů, zajišťuje zavádění a kontrolu standardů ubytovacích zařízení na venkově. Také napomáhá při rozvoji odborných schopností podnikatelů ve venkovském cestovním ruchu. Spolupracuje s krajskými úřady, ECEAT CZ a agenturou CzechTourism. Vytvořil projekt Prázdniny na venkově. V neposlední řadě má na starosti správu domény www.svazvt.cz a www.prazdninynavenkove.cz.³²

Projekt Prázdniny na venkově financuje Integrovaný operační program EU- Národní podpora cestovního ruchu. Cílem je rozvoj venkovského turismu. Partnery projektu jsou CzechTourism, Turistika na koni, Společnost mladých agrárníků a další. Projekt nabízí

---

³¹ *Agroturistika, Význam agroturistiky.* [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1671

³² Tamtéž.

webové stránky www.prazdninynavenkově.cz, které byly spuštěny v roce 2012. Tento web nabízí možnost vyhledávání ubytování, kdy si host této stránky může zvolit region ČR, ve kterém chce ubytování hledat, typ ubytování, preferovaný zážitek (řemeslo, farma, koně a jezdeckví atd.) a zvířata, která chce vidět. Po tomto výběru si člověk může vybrat z různých možností tu, kterou hledá a následně se mu zobrazí adresa poskytované služby, kontakt a webové stránky.

Podnikatelé, kteří chtějí do projektu patřit a být zobrazováni na tomto webu, zaplatí 600 korun za aktualizaci dat ročně. Kromě zveřejnění dat na tomto webu nabízí projekt také překlad informací do angličtiny, němčiny, francouzštiny a holandštiny, korekturu textu či vytvoření webových stránek.³³

SPOV- Spolek pro obnovu venkova

SPOV je nevládní nezisková organizace, založená v roce 1993, jejímž posláním je přispívat k rozvoji venkova, motivovat občany venkova k dobrovolné aktivitě. Účastní se evropské spolupráce při obnově venkova, spolupracuje s Evropskou pracovní společností pro rozvoj venkova a obnovu vesnice. Při zakládání se přihlásilo ke členství 200 zájemců, k roku 2008 se blížil počet členů k tisíci. Členy jsou představitelé obecních samospráv, zemědělci, projektanti, učitelé a pracovníci vysokých škol, výzkumných ústavů a státní správy, podnikatelé. K významným aktivitám patří soutěž Vesnice roku, Petice proti diskriminaci obyvatel venkova a klub RURENER.

Soutěž vesnice roku se pořádá od roku 1995 a jejím cílem je motivovat obyvatele venkova k aktivní účasti na rozvoji venkova a vzbudit zájem veřejnosti o venkov. Petice proti diskriminaci obyvatel venkova, která je protestem proti daňovému systému, se snaží o rovnoprávné postavení malých obcí. Klub RURENER (Klub obcí pro zelenou energetiku) se snaží sdružovat venkovské oblasti a malé regiony v ČR s cílem zajištění jejich energetické nezávislosti.³⁴

---

³³ SVAZ VENKOVSKÉ TURISTIKY. *Projekt prázdniny na venkově* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz/>

³⁴ SPOLEK PRO OBNOVU VENKOVA. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://spov.org/klub-rurener/default.aspx>

Další subjekty

- **Ministerstvo pro místní rozvoj ČR**- metodický a koordinační orgán pro všechny subjekty v oblasti turismu. Jeho hlavním nástrojem v oblasti turismu je Koncepce státní politiky 2014-2020
- **Ministerstvo zemědělství ČR**- ústřední orgán státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářský průmysl, správu lesů, myslivosti a rybářství. Zřizuje Celostátní síť pro venkov, spolupodílí se při přípravě soutěže Vesnice roku a v jeho gesci je také Program rozvoje venkova.
- **Ministerstvo životního prostředí ČR**-ústřední orgán státní správy a orgán vrchního dozoru ve věcech týkajících se životního prostředí.
- **Liga Ekologických Alternativ LEA**- občanské sdružení, které usiluje o trvale udržitelnou energetiku šetrnější k přírodě a o udržitelné chování člověka k přírodě. PRO-BIO Svaz ekologických zemědělců ČR.
- **Asociace vzdělávacích zařízení pro rozvoj venkovského prostoru**- nevládní organizace, která je dobrovolnou, nepolitickou, nevýdělečnou společností, vzdělávacích a školských zařízení, která sdružuje subjekty zabývající se vzděláváním mládeže i dospělých.³⁵

2.4 Shrnutí kapitoly

Venkovský cestovní ruch je souhrnné vyjádření pro druh turismu odehrávající se na venkově. K venkovskému turismu se řadí různé formy tzv. šetrného cestovního ruchu, do něhož patří například ekoturismus, ekoagroturismus, agroturismus. Někteří autoři k venkovskému turismu řadí i cykloturistiku a chataření a chalupaření.

Agroturismus představuje formu venkovského cestovního ruchu, kdy člověk přijde do styku s venkovským osídlením a aktivitami typickými pro venkov. Agroturismus bývá provozován ve dvou rovinách, buď s ubytováním přímo v usedlosti farmy či penzionu

---

³⁵MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>

a jiných hromadných ubytovacích zařízení odkud turista dochází na farmu nebo v podobě jednorázových akcí jakými jsou například rybaření, lov zvěře či různé sklizně. Člověk v rámci agroturismu pozná život zemědělce, hospodářská zvířata, zemědělské produkty, zvyky a tradice.

V rámci agroturismu funguje i řada organizací a orgánů, které přispívají k rozvoji agroturismu. Můžeme zmínit například ECEAT, Svaz venkovské turistiky či Spolek pro obnovu venkova.

3 AGROTURISMUS V ČESKÉ REPUBLICE

Za vznik a vývoj venkovského turismu a agroturismu vděčí potřeba zejména obyvatel žijících ve městech „návratu ke kořenům“. Počátky tohoto trendu sahají do 19. století, kdy se městské obyvatelstvo začalo zajímat o letní pobyty na farmách. Rozvoj návštěv venkova je podle Hatchové spjat s rozvojem automobilů (20. - 30. léta), přičemž zájem o venkovský cestovní ruch vrostl v 80. a 90. letech minulého století.³⁶

Rozvoj agroturismu v Čechách byl na rozdíl od jiných evropských států přerušen kolektivizací v zemědělství v 50. letech. Jakési obrody se venkovský cestovní ruch, resp. agroturismus, v naší zemi dočkala až na počátku 90. let minulého století. Původcem byl ECEAT, který na letní sezónu 1994 vydal jednoduchého průvodce s adresami patnácti ekologicky hospodařících farem. Jeho první vydání v Čechách, Polsku a Maďarsku hradila nizozemská vláda a prostřednictvím sesterské organizace ECEAT NL byl rozšířen v Nizozemí. O rok později navštívilo asi 800 hostů 51 farem, tento výsledek motivoval ECEAT k dalším aktivitám. Začala vznikat řada průvodců v různých jazykových mutacích, zavedlo se standardizované hodnocení kvality ubytovacích zařízení a to zapříčinilo poměrně rychlý růst počtu propagovaných podniků i turistů.³⁷

Ve srovnání s jinými evropskými státy má agroturismus v Čechách okrajové postavení. Podle Ryglové se CzechTourism jeho propagaci prakticky nevěnuje, marketingovou podporu venkovskému turismu resp. agroturismu neposkytuje a zájemce o informace odkazuje na jiné profesní asociace (kapitola 2.3). Tak tomu je již od 90. let minulého století. Může to být dáno jak relativně malou kapacitou a malým obratem v porovnání s hotelovým byznysem, tak z toho důvodu, že se na venkovský turismus (resp. agroturismus) pohlíží jako na doplňkovou aktivitu Ministerstva zemědělství, i přesto, že za cestovní ruch je odpovědné Ministerstvo pro místní rozvoj (zřizovatel CzechTourismu). Svou roli zde mají i předsudky představitelů velkých hotelů a mezinárodních korporací, kteří zasedají v různých poradních orgánech a svazech,

---

³⁶RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011, s 196. ISBN 9788024740393.

³⁷Tamtéž s. 196.

a jejichž finanční zázemí je nesrovnatelně vyšší než možnosti představitelů venkovského turismu. Tyto nedostatky podpory zejména v oblasti propagace se projevují nejen v nedostatečné návštěvnosti, ale také v neexistenci statistických dat. Profesní organizace Svaz venkovské turistiky je závislá na příspěvcích svých členů a nemůže si dovolit zaměstnávat profesionály ani investovat do rozsáhlé propagace oboru.³⁸

Podle odhadů Svazu venkovské turistiky poskytuje služby v oblasti agroturistiky v ČR kolem tisíce subjektů s průměrným počtem deseti lůžek na objekt, průměrná délka pobytu je 5 dní a obsazenost těchto ubytovacích zařízení činí asi 30%.³⁹⁴⁰

Podle ČSÚ poskytuje služby v agroturismu v České republice 203 zemědělských subjektů, v roce 2010 jich bylo 117.⁴¹ Z toho vyplývá, že zájem o agroturismus roste, bohužel ale, vzhledem k tomu, že současná statistika turismu nesleduje údaje za venkovský cestovní ruch odděleně, není možné přesně určit podíl venkovského turismu na celkovém cestovním ruchu České republiky.

3.1 Shrnutí kapitoly

Agroturismus nemá v České republice takové postavení jako v jiných státech. Může za to nejspíš jeho krátká historie a malá propagace. Agroturistickou velmocí je Rakousko a Německo (Bavorsko).

Vzniku agroturismu vděčí potřeba zejména městského obyvatelstva o zájem trávení volného času v přírodě (19. století). V 50. letech nastal bohužel útlum této formy turismu díky kolektivizaci zemědělství. Nově se potom agroturismus začal objevovat na

---

³⁸RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011, s 196. ISBN 9788024740393.

³⁹V Rakousku se počet podniků poskytujících služby v oblasti agroturistiky pohybuje kolem 15 500 s počtem lůžek 170 000.

⁴⁰RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011, s 197. ISBN 9788024740393.

⁴¹ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Strukturální šetření v zemědělství 2013* [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/270166-14-n_2014

počátku 90. let a za původce této obrody je považován ECEAT, který v roce 1994 vydal jednoduchého průvodce s adresami 15 ekofarem.

4 AGROTURISMUS V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Práce se zaměřuje na konkrétní kraj ČR, a to Královéhradecký. V této kapitole je nejprve Královéhradecký kraj vymezen, dále jsou charakterizovány vybrané agrofarmy v tomto kraji.

4.1 Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj se nachází v severovýchodní oblasti Čech. Z jedné strany sousedí tento kraj s Polskem (208 km), dalšími sousedy jsou kraje Pardubický a Liberecký a posledním sousedícím krajem je kraj Středočeský. Krajským městem je Hradec Králové (112 km od Prahy). Svou rozlohou 4 759 km² se řadí na 9. místo z krajů.⁴²

Obrázek 1 Královéhradecký kraj

Zdroj⁴³

---

⁴² *Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-volene-organy/kralovehradecky-kraj/statisticke-udaje-108/>

⁴³ *Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz>

Královéhradecký kraj je tvořen pěti okresy: Hradec Králové, Jičín, Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov. K 1. 1. 2003 bylo v tomto kraji zřízeno 15 obcí s rozšířenou působností a 35 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Celkem je v kraji 448 obcí, z nichž 48 má statut města. Hradec Králové se svými 163 tisíci obyvatel patří k nejlidnatějšímu okresu. Nejméně obyvatel má naopak Rychnov nad Kněžnou (79 tisíc). K 30. 9. 2014 zaznamenal ČSÚ v tomto kraji celkem 551 689 osob.⁴⁴

Tento kraj lze charakterizovat jako kraj se silně rozvinutým cestovním ruchem. Průmysl zde je soustředěn ve velkých městech a zemědělství v oblasti Polabí. Nejvýznamnější v oblasti turismu v České republice jsou Krkonoše. 1 116 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 51 266 lůžek poskytlo v roce 2013 ubytování celkem 965 416 hostům, z toho 230 886 byli nerezidenti.⁴⁵

V rámci turistického dělení se kraj skládá z oblastí: Český ráj, Kladské pomezí, Krkonoše a Podkrkonoší, Hradecko a Orlické Hory a Podorlicko.

Český ráj

Český ráj leží asi 50 km severovýchodně od hlavního města Praha. Vymezuje oblast mezi obcemi Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště, Hodkovice nad Mohelkou, vrch Kopanina, Železný Brod, Semily, Nová Paka, Jičín, Kopiclno, Sobotka a Dolní Bousov. Na severu je tento region ohraničen pásem Krkonoš a Jizerských hor, na východě přechází v Podkrkonoší. Český ráj vyniká rozmanitostí přírody, nachází se zde skalní města, hluboké lesy, rybníky, vodní toky a přilehlé fragmenty mokřadních ekosystémů, živočišná a rostlinná společenstva, a vyniká také množstvím historických památek.⁴⁶

Díky těmto předpokladům se Český ráj stal v roce 1955 první chráněnou krajinnou oblastí a díky své výjimečnosti v celosvětovém měřítku byl zařazen i mezi geoparky UNESCO.⁴⁷⁴⁸

---

⁴⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Královéhradecký kraj*. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: http://www.hradeckralove.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajpubl/330089-14-r_2014-xh

⁴⁵Tamtéž.

⁴⁶*Český ráj* [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: www.cesky-raj.info/cs/region-cesky-raj/

⁴⁷Geopark Český ráj byl do seznamu geoparků UNESCO zařazen v roce 2005, jeho rozloha činí 700 km², zahrnuje širokou škálu geologických fenoménů, paleontologické, mineralogické a archeologické lokality i historické památky.

Kladské pomezí

Nachází se v severovýchodní oblasti Královéhradeckého kraje, na hranicích s Polskem. Charakteristikou této oblasti jsou rozlehlá skalní města. Kromě přírodních atraktivit nabízí Kladské pomezí také kulturní a historické památky. Severovýchodní část Kladského pomezí byla díky své jedinečnosti společně se sousedním Polickem v roce 1991 vyhlášena Chráněnou krajinnou oblastí Broumovsko (410km²).⁴⁹

Krkonoše a Podkrkonoší

Krkonoše leží na hranici s Polskem, na západě se pojí s Jizerskými horami. Délka tohoto území činí 38 km, v nejširším bodě měří 25km. Nejvyšším bodem je Sněžka.⁵⁰

Rozmanitou přírodu zde tvoří strmé ledovcové kary, či rozlehlé horské louky, skalnaté hřebeny a také malebná údolí, pro které jsou charakteristické roubené domky. Pro Krkonoše jsou typické také vodopády. Díky této výjimečné přírodě byly Krkonoše vyhlášeny v roce 1963 Národním parkem a v roce 1992 připsány na seznam biosférických rezervací UNESCO.⁵¹⁵²

Hradecko

Hradecko se rozprostírá na jihozápadě Královéhradeckého kraje. Dominantou zde je město Hradec Králové, díky rozsáhlým městským parkům přezdíváné též jako „město zeleně“. V jeho okolí se nacházejí rozsáhlé lesy, jejichž rovinatá krajina dala možnost vzniku cyklistických, turistických a naučných tras.⁵³

---

⁴⁸ CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *Český ráj* [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/turisticky-region-a-oblast-cesky-raj/

⁴⁹ *Kladské pomezí* [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-kladске-pomezí/>

⁵⁰ *Krkonoše a Podkrkonoší*. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-krkonose-a-podkrkonosi/>

⁵¹ Biosférická rezervace jevelkoplošně chráněné přírodní území, vyhlášené jako součást mezinárodní sítě územní ochrany v rámci programu Člověk a biosféra, který organizuje UNESCO. Biosférické rezervace UNESCO v ČR: Třeboňsko, Pálava, Křivoklátsko, Šumava, Krkonoše, Bílé Karpaty.

⁵² *Krkonoše a Podkrkonoší*. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs>

⁵³ *Hradecko*. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-hradecko/>

Orlické hory a Podorlicko

Orlické hory a Podorlicko se nacházejí na jihovýchodě Královéhradeckého kraje a přecházejí přes Bystřické hory do polské Kladské kotliny. Hory, lesnatá krajina s malebnými údolími řek, louky, rybníky, rašeliniště, vzácné ekosystémy rostlin a živočichů jsou hlavními faktory vzniku Chráněné krajinné oblasti. V nižších polohách vzácné území údolní nivy řeky Orlice se nachází chráněný přírodní park, jenž se rozkládá na březích Divoké a Tiché Orlice a po soutoku pokračuje téměř až k Hradci Králové.

Kromě přírodních atraktivit nabízí tato oblast také mnoho historických památek (více kapitola 5).⁵⁴

4.2 Vybrané agrofarmy v Královéhradeckém kraji

Vzhledem k rozsahu této práce není možná deskripce všech agrofarem v Královéhradeckém kraji, proto jsou zde nastíněny jen vybrané farmy. Jejich výběr byl prováděn na základě určitých faktorů. Prvním z faktorů je výběr farem, které **poskytují ubytování** jsou zařazeny v programu **Prázdniny na venkově**, z jejichž webových stránek autorka informace čerpala. Cíleně jsou vybrány agrofarmy, které se od sebe něčím odlišují, mají **konkurenční výhodu**, každá z nich zaměřuje svou hospodářskou činnost na něco jiného. První farma se specializuje převážně na chov koní, druhá farma zaměřuje svou hospodářskou činnost na pěstování brambor, zelí a další zeleniny a jejich specialitou jsou čerstvé saláty ze zelí a zeleniny nebo ovoce ze statku. Třetí farma se zabývá chovem skotu, ovcí, prasat a dalších hospodářských zvířat a produkcí jogurtů, mléka a sýrů.

4.2.1 Kylarův statek

Lokalita: okrajová část Náchoda, Běloves
rozhraní Krkonoš a Orlických hor

---

⁵⁴Orlické hory a Podorlicko. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-orlicke-hory-a-podorlicko/>

Turistické cíle v okolí: Renesanční zámek v Náchodě (cca 2 km)
Kudowa zdroj- Polsko- léčebné lázně, aquapark (cca 4 km)
Česká skalice- Ratibořice- Babiččino údolí (cca 10 km)
Adršpašsko-teplické skály- skalní město- jedinečný
pískovcový útvar (cca 35 km)
Krkonose- Sněžka (cca 45 km)⁵⁵

Na rodinné farmě se mohou turisté setkat s hospodářskými zvířaty (skot) a zejména s koňmi, s nimiž jsou možné projížďky v areálu farmy i do blízkého okolí. Pro ustájení koní návštěvníků nabízí farma výběh s ostatními koňmi, pastvinu a boxy.

Farma je ideální pro rodiny s dětmi, v okolní krajině si přijdou na své také cykloturisti, houbaři, pěší turisté i lyžaři. Kolem penzionu vede cyklotrasa (okruh T. G. Masaryka). Nedaleko farmy se nachází řeka Metuje.⁵⁶

V blízkosti usedlosti je možnost venkovního posezení s grilem a ohništěm. Mezi služby objektu patří také půjčovna kol, převoz zavazadel a úschovna sportovních potřeb. Pro děti je zde k dispozici hřiště, také stolní tenis.

Farma nabízí ubytování v selském stylu s celkovou kapacitou 19 lůžek, od jednolůžkových po čtyřlůžkové pokoje a jeden apartmán. Pokoje jsou vybaveny televizí, Wi-fi, vlastní sprchou a WC.

Cena za pokoj závisí na počtu lůžek a jejich obsazení. Za čtyřlůžkový pokoj při plném obsazení zaplatí turisté 310,-Kč, při obsazení pouze tří míst 340,-Kč. Za dvoulůžkový pokoj 370,-Kč a jednolůžkový pokoj 400,-Kč (včetně snídaně). Za ubytování v apartmánu (4 lůžka) s kuchyní zaplatí turisté 1100,-Kč (bez snídaně).⁵⁷

---

⁵⁵Kylarův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.kylaruvstatek.cz/>

⁵⁶Královéhradecký kraj: Ubytování: ranče, agroturistika [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-ubytovani-a-stravovani/#dr_view_style=full;skat=13;r=0;page=1

⁵⁷Kylarův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.kylaruvstatek.cz/>

Dopravní dostupnost je výborná. Turisté se mohou na statek dopravit samozřejmě vlastním vozem, k dispozici je ale také vlak- železniční stanice se nachází cca 1 km od statku a z nejbližší autobusové zastávky je to asi 1,2 km ke statku.

4.2.2 Smetanův statek

Lokalita: Okrajová část Hradce Králové, Svobodné Dvory

Turistické cíle v okolí: Historické centrum města Hradec Králové (cca 7 km)
Zámek Hrádek u Nechanic (cca 10 km)
Chlum- muzeum války 1866 a vyhlídková věž na Chlumu (cca 9 km)
Kunětice- Ráby- zámek Kunětická hora a perníková chaloupka (cca 22 km)⁵⁸

Rod Smetanů se již několik staletí věnuje zemědělství, od začátku devadesátých let hospodaří na této farmě. Mezi jejich výpěstky patří brambory, cibule, zelí, dýně a další zelenina, které pěstují na 32 hektarech polí směrem severozápadně od Hradce Králové. Při práci nepoužívají chemická hnojiva a pesticidy, jsou zapojeni do systému integrované produkce zeleniny, což je zavazuje k šetrnému způsobu pěstování.

Zajímavým produktem farmy je oválná cibule, která má podle pana Smetany snadnější využití v kuchyni (lépe se loupe a krájí) a také je zdravotně výhodnější. Díky jejímu tvaru zakrývá půda menší část, než je tomu u kulaté cibule, a tím pádem do ní proniká méně bakterií a dalších škodlivých látek.

Specialitou farmy je výroba čerstvých salátů z ovoce a zeleniny zde vypěstované. Do salátů nepřidávají konzervanty a balí je pod dusíkem, což zaručuje trvanlivost až deset dní. Nejzákladnější ingrediencí salátů je krouhané zelí. Saláty se prodávají buď tzv. „ze dvora“, kde jsou zpracovány přímo před zákazníkem, který má možnost ochutnávat a dostane přesné množství speciální soli a kmínu, nebo na farmářských trzích.

---

⁵⁸PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. *Smetanův statek* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz/s/354/>

Aby farma nezůstávala pouze u zemědělských produktů, oživila statek také zvířaty. Žijí zde dvě lamy alpaky a kozy gírgentánské .

Farma je ideální pro rodiny s dětmi, jejichž účast je podporována slevami. Na území usedlosti se nachází dětské hřiště a terasa s posezením. Statek nabízí služby jako uzamykatelné parkoviště ve dvoře, možnost využití počítače s tiskárnou a internetem v recepci, možnost půjčení kol, žehličky či dětské postýlky a možnost zakoupení chlazených nápojů a cukrovinek v recepci. Usedlost je také vybavena salonkem pro pořádání školení, seminářů, firemních a jiných akcí. Kapacita salonku je 30 míst k sezení. Vzhledem k tomu, že Smetanovi spolupracují s kuchaři a dodavateli různých druhů nápojů, jsou schopni zajistit i občerstvení.

Statek nabízí možnost ubytování v penzionu, který disponuje 7 pokoji pro 10 osob. Pokoje jsou jednolůžkové a dvoulůžkové s vlastní koupelnou a WC, TV a Wi-fi. Za jednolůžkový pokoj na jednu noc zaplatí host 750,-Kč (včetně snídaně), za dvoulůžkový 1190,-Kč (včetně snídaně), děti do dvou let zdarma, od dvou do dvanácti let 350,-Kč.⁵⁹

Na statek se turisté mohou dostat vlastním automobilem nebo pomocí vlaku. Hlavní nádraží v Hradci Králové se nachází cca 6,5 km od statku, je zde možnost využít také hromadnou městskou dopravu města Hradce Králové, která doveze cestující na nejbližší zastávku od Smetanova statku (zhruba 750 metrů).

4.2.3 Čapkův statek

Lokalita: Hoříčky u Ratibořic

Turistické cíle v okolí: Ratibořice- Zámek Ratibořice a Babiččino údolí (cca 6 km)

Adršpašsko-teplické skály- největší národní přírodní rezervace (cca 35 Km)

ZOO Safari- Dvůr Králové (cca 19 km)

---

⁵⁹Smetanův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.penzion-smetanuv-statek.cz/>

Dobrošov- Pevnost Dobrošov- rozestavěná dělostřelecká tvrz (cca 23 km)⁶⁰

Farma Čapkův statek se věnuje chovu ovcí, skotu, prasat, kachen, hus, krůt, králíků, a pěstují obilí, ovoce a zeleninu a bylinky. Turisté mají možnost ochutnat a nakoupit produkty z farmy- mléko, jogurty a sýry. Statek nabízí možnosti prohlídek farmy s výkladem, kde hosté mohou vidět kromě hospodářských zvířat a produktů farmy, jak se mele mouka, nebo jak se peče chléb či bílé pečivo.

Okolní krajina nabízí sportovní vyžití od cyklistických či pěších výletů, přes lyžování až po houbaření či rybaření. Statek disponuje krytým venkovním vyhříváním bazénem, venkovním posezením s grilem a hracím venkovním koutem. K dispozici je hostům také kompletně vybavená kuchyňka s myčkou, lednicí, mikrovlnnou troubou a pračkou, společenská místnost s krbem a televizí. Farma disponuje také salonkem pro školení. Dále farma nabízí průvodcovské služby, možnost parkování v areálu statku, úschovnu kol a půjčování společenských her.⁶¹

Ubytování je poskytováno v nově zrekonstruovaném areálu bývalého panského dvora. Statek byl údajně založen v 17. století společně se dvěma sousedícími statky. Dnes celý areál tvoří tři samostatné budovy, v nichž se nacházejí jednotlivé pokoje a apartmány. Turisté si mohou vybrat z apartmánu českého, holandského nebo thajského stylu. Tyto apartmány připomínají svým vybavením zmíněné státy. Celková kapacita ubytování je 22 lůžek. Ceny se odvíjejí od sezony. Sezonní cena za český apartmán je 1700,-Kč/noc, mimo sezonu 1500,-Kč/noc, za holandský apartmán zaplatí turista také 1700,-Kč/noc v sezoně a 1500,-Kč/noc mimo ni. Thajský apartmán stojí 2200,-Kč/noc v sezoně, 1800,-Kč/noc mimo sezonu a za dvoulůžkový pokoj zaplatí turista v sezoně 1200,-Kč/noc a 1000,-Kč/ mimo sezonu.

---

⁶⁰Čapkův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.capkuvstatek.cz/>

⁶¹PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. Čapkův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z:<http://www.prazdninynavenkove.cz/s/289/http://www.prazdninynavenkove.cz/s/289/>

Farma také nabízí možnost stravování- snídaně, polopenze, a po domluvě i plnou penzi. Součástí nabídky jsou i služby hospodyně, dětské menu a krajové speciality. Za snídani hosté zaplatí 80,-Kč a polopenzi 200,-Kč.⁶²

Na statek se dá samozřejmě dostat automobilem. Nejbližší železniční stanice je v České Skalici (cca 11 km), nedaleko stanice se nachází autobusová zastávka, odkud se cestující může dopravit na zastávku v Hoříčkách cca 1 km od statku nebo na zastávku Brzice cca 0,5 km od statku.

Následující tabulka zobrazuje **srovnání vybraných agrofare**. V tabulce jsou pro znázornění dané služby použity piktogramy, které jsou vysvětleny pod tabulkou.

Tabulka 2 Srovnání vybraných agrofare

	Kylarův statek	Smetanův statek	Čapkův statek
	X		
	X		
		X	X
		X	X
	X	X	
	X		
		X	X
			X
 BAZÉN			X

⁶²Čapkův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.capkuvstatek.cz/>

P		X	X
	X	X	X
	X	X	X

Zdroj: vlastní zpracování (2015)

Vysvětlení piktogramů

hospodářská zvířata

koně, jízda na koni

pěstování obilí, ovoce či zeleniny

produkty z farmy (možnost ochutnání či koupě)

pokoje se sprchou a WC

televize na pokojích

možnost stravování

kompletně vybavená kuchyňka

bazén

možnost parkování na území usedlosti

vlak

autobus

4.3 Shrnutí kapitoly

Tato kapitola se zabývá charakteristikou Královéhradeckého kraje a vybraných agrofarech v tomto kraji. Královéhradecký kraj se nachází v severovýchodní části České republiky, svou rozlohou se řadí na 9. místo z krajů. Z turistického hlediska můžeme

kraj rozčlenit na Český ráj, Kladské pomezí, Krkonoše a Podkrkonoší, Hradecko a Orlické Hory a Podorlicko.

V další části této kapitoly jsou popsány vybrané agrofarmy v tomto kraji, a to: Kylarův statek, Smetanův statek a Čapkův statek. Součástí kapitoly je rovněž tabulka se srovnáním těchto agrofarek.

PRAKTICKÁ ČÁST

5 ANALÝZA PŘEDPOKLADŮ CESTOVNÍHO RUCHU KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

V této kapitole jsou nejprve nastíněny jednotlivé předpoklady cestovního ruchu v teorii a v následující části této kapitoly jsou analyzovány tyto předpoklady cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji.

5.1 Předpoklady cestovního ruchu

Cestovní ruch, jeho existenci a rozvoj v konkrétních oblastech, ovlivňují určité předpoklady dané destinace. Dělí se na selektivní, lokalizační a realizační podmínky.

Selektivní předpoklady

Selektivní předpoklady mají důležité postavení v rozvoji cestovního ruchu. Jedná se o způsobilost dané destinace podílet se na turismu. Tyto předpoklady se dále dělí na objektivní a subjektivní faktory.

K **objektivním faktorům** se přisuzují především mírové podmínky života, dále řada faktorů působících na rozvoj turismu, jimiž jsou faktory politické, demografické, ekonomické, ekologické, administrativní, materiálně-technické a sociální.⁶³

- **Politické faktory** znamenají mírové uspořádání světa či válečné konflikty, vnitropolitická stabilita, ale také teror a násilí, kriminalita, frekvence střídání vlád, systém politických stran, atd.
- **Demografické faktory** mají velký význam v cestovním ruchu, protože lidský faktor vystupuje v turismu jako pracovní síla a také jako účastník cestovního ruchu. Patří sem počet obyvatel, střední délka života, zvyšující se urbanizace, ekonomická úroveň obyvatel.

---

⁶³MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Cestovní ruch, Agroturistika: typy, definice, základní pojmy* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.kcilf.cz/wp-content/uploads/2010/07/Cestovn%C3%AD-ruch_agroturistika.pdf

- **Ekonomické faktory:** rozvoj turismu ovlivňuje např. výši reálné mzdy, směnitelnost měny, výši nerealizované kupní síly obyvatelstva, atd. Vztah turismu a ekonomiky lze vyjádřit řadou ukazatelů, např. výdaje obyvatelstva na služby spojené s cestovním ruchem, výše devizových příjmů ze zahraničního obchodu, podíl služeb turismu na tvorbě HDP, podíl pasivního turismu, saldo ze zahraničního CR.
- **Ekologické podmínky** znamenají v podstatě kvalitu životního prostředí. Velká koncentrace cestovního ruchu v určitých oblastech má negativní dopady na kvalitu přírody. Do ekologických podmínek tedy patří např. péče státu o životní prostředí, uplatňování zásad udržitelného rozvoje turismu.
- **Administrativní předpoklady** jsou soubory právních předpisů, zákonů a vyhlášek o turismu (např. daňová legislativa, celní a devizové předpisy, pasové a vízové podmínky, nutnost očkování do určitých zemí).
- **Materiálně-technické** faktory jsou např. rezervační systémy, informační technologie, úroveň ubytování, dopravy, stravování, doplňkové služby.
- **Sociální vlivy** znamenají např. životní styl, životní úroveň, fond volného času.⁶⁴

Do **subjektivních faktorů** patří řada psychologických pohnutek, kterými je ovlivňováno chování jednotlivce či skupiny obyvatel vedoucí k účasti na cestovním ruchu a k výběru dané destinace turismu.⁶⁵ Tyto pohnutky mohou být např. vlastní zkušenosti a zážitky, zkušenosti a doporučení známých, poznatky o místních kulturách, vliv reklamy, otázky módnosti atd.

Lokalizační předpoklady

Lokalizační faktory rozhodují o funkčním využití konkrétní destinace cestovního ruchu z pohledu přírodních možností či hlediska charakteru a kvalit atraktivit a společenských podmínek. Tyto předpoklady tedy dělíme na přírodní a společenské faktory.

---

⁶⁴MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Cestovní ruch, Agroturistika: typy, definice, základní pojmy* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.kciltf.cz/wp-content/uploads/2010/07/Cestovn%C3%AD-ruch_agroturistika.pdf

⁶⁵CZECHTOURISM. *Turistický potenciál regionů* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

K **přírodním faktorům** se řadí klima, reliéf, geologie, flóra a fauna a hydrologické podmínky. **Společenské faktory** jsou většinou stálé objekty jako hrady, zámky a divadla nebo jednorázové akce jako jsou koncerty, festivaly, církevní akce. Tyto **společenské faktory** se můžou členit na:

- **kulturně-historické památky** v podobě architektonických památek (hrady, zámky, kláštery), sídelní komplexy (městská jádra), památníky, sakrální stavby a další stavby,
- **kulturní zařízení** jako např. divadla, muzea, galerie, knihovny, kina, amfiteátry atd.,
- **kulturní akce**, k nimž patří např. filmové, hudební či taneční festivaly, karnevaly a poutě
- **sportovní akce**, které se dělí na pravidelné a nepravidelné, jsou to např. olympijské hry, mistrovství světa atd.,
- **jiné akce**⁶⁶, jakými mohou být např. kongresy a konference, pivní slavnosti, akce zaměřené na gastronomii, vinobraní, farmářské trhy, zábavní parky atd.

Realizační předpoklady

Realizační faktory mají rozhodující místo ve fázi realizace určitého typu turismu. Do těchto předpokladů patří dopravní a materiálně-technické předpoklady.

- **Dopravní předpoklady** jsou základní podmínkou pro cestovní ruch. Posuzuje se dostupnost, časová dosažitelnost, ale také hustota, kvalita a bezpečnost dopravní sítě a dopravních zařízení (tunely, mosty apod.)
- **Materiálně-technické předpoklady** zahrnují ubytovací, stravovací, zábavní, sportovní a další zařízení. Sleduje se kapacita a úroveň těchto zařízení, důležitá je také kvalita poskytovaných služeb včetně propagace, rezervace, informačních služeb.⁶⁷

---

⁶⁶CZECHTOURISM. *Turistický potenciál regionů* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

⁶⁷MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Cestovní ruch, Agroturistika: typy, definice, základní pojmy* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.kcilf.cz/wp-content/uploads/2010/07/Cestovn%C3%AD-ruch_agroturistika.pdf

V této části kapitoly jsou teoreticky vymezeny jednotlivé předpoklady cestovního ruchu. Následující část představuje konkrétní předpoklady CR v Královéhradeckém kraji.

5.2 Selektivní předpoklady

Jak již bylo zmíněno výše, selektivní předpoklady představují způsobnost dané destinace k účasti na cestovním ruchu. V následující části této kapitoly jsou charakterizovány objektivní a subjektivní podmínky rozvoje cestovního ruchu.

5.2.1 Objektivní předpoklady

Počet obyvatel v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2013 je podle ČSÚ 551 909. Počet obyvatel od roku 2011 klesl. Počet obyvatel středního věku ke stejnému datu je 552 053, oproti roku 2011 tento počet opět klesl. V kraji k 31. 12. 2013 žije 271 229 mužů a 280 680 žen. Průměrný věk mužů je 40,5 let a žen 43,5 let.

Kriminalita v Královéhradeckém kraji od roku 2011 klesla. V roce 2013 počet zjištěných trestných činů činil 10 878, v roce 2011 to bylo 11 004 trestných činů. Kriminalita v tomto kraji rostla do roku 2007, kdy byl počet trestných činů nejvyšší (13 601), od té doby klesá.

Hrubý domácí produkt v roce 2013 činil 186 846 mil. Kč, na jednoho obyvatele 338 457 Kč.⁶⁸

5.2.2 Subjektivní předpoklady

Kromě vlastních zážitků a zkušeností, poznatků a zkušeností známých a přátel, otázek módnosti a podobně, je ve fázi rozhodování o účasti na CR důležitá také propagace dané destinace, která značnou mírou ovlivňuje rozhodování o účasti na turismu.

---

⁶⁸ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2014* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A10057401A/\\$File/33008914.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A10057401A/$File/33008914.pdf)

Královéhradecký kraj se propaguje pomocí oficiálních webových stránek kraje www.kr-kralovehradecky.cz, pro oblast turismu je vyhrazena webová stránka www.kralovehradeckyregion.cz. Na této přehledné webové stránce je možnost výběru konkrétní oblasti, kterou turista hledá, např. turistika, cykloturistika, ubytování a stravování. V sekci ubytování je možnost výběru konkrétního druhu ubytování a turista zde nalezne také možnosti ubytování na farmách.

5.3 Lokalizační předpoklady

Součástí lokalizačních předpokladů jsou přírodní a společenské podmínky rozvoje cestovního ruchu. Následující část této kapitoly popisuje tyto jednotlivé předpoklady Královéhradeckého kraje.

5.3.1 Přírodní předpoklady

Reliéf

Reliéf je základním strukturním prvkem přírodních rekreačních zdrojů. Povrchové tvary reliéfu umožňují různorodé využití pro rekreaci. Na severu a severovýchodě Královéhradeckého kraje se nachází Krkonoše a Orlické hory, které na jihu a jihozápadě přecházejí do úrodné Polabské nížiny.⁶⁹

Většina území Královéhradeckého kraje nabízí nenáročný terén s dobře značenými cestami pro turisty. Území Českého ráje, vyšší partie Broumovské vrchoviny, Orlických hor a Krkonoš nabízí náročnější terén. Z hlediska turistiky, rekreace a sportů jsou velmi významné části tohoto kraje severovýchodní hornatá oblast a jihovýchodní část Českého ráje v okolí Jičína. Krkonoše a Orlické hory nabízejí vynikající podmínky pro zimní i letní sporty. Podobně i Prachovské skály u Jičína a území Broumovské vrchoviny se svými Teplicko-Adršpašskými skalami poskytují dobré podmínky pro příznivce pěší turistiky.⁷⁰

---

⁶⁹ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Královéhradecký kraj*. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: http://www.hradeckralove.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajpubl/330089-14-r_2014-xh

⁷⁰PODHORSKÝ, Marek. *Královéhradecký kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag&Berndt, 2002, s 11. ISBN 8073160536.

Turisticky významné jsou také Prachovské skály nebo Malá a Velká Sněžná jáma v Krkonoších.

Nejvyšším bodem kraje je Sněžka (1602 m. n. m) v Krkonoších a nejnižší bod je hladina Cidliny (202 m. n. m.) na území okresu Hradec Králové.⁷¹

Podnebí

Královéhradecký kraj leží v klimaticky mírném pásu, avšak klima na severovýchodě se liší od zbytku území tohoto kraje. V Krkonoších, Broumovské vrchovině a Orlických horách jsou vyšší srážky a teploty zde jsou nižší průměrné, ve střední, západní a jižní části kraje je to naopak. Specifické klima je v Krkonoších, kde je ve vyšších polohách naměřena průměrná roční teplota okolo 0 stupňů Celsia a 1200 až 1600 mm srážek ročně. V Hradci Králové je průměrná roční teplota 8,5 stupňů Celsia a roční průměrné srážky se pohybují v rozmezí 600 až 700 mm. V horách a podhůří bývají letní teploty nepříliš teplé a ovzduší spíše vlhké, v zimním období je zde méně srážek než v létě. V celém kraji převládají jihozápadní, západní a severozápadní větry, v zimním období často také jihovýchodní a východní.⁷²

Vodstvo

Téměř celé území Královéhradeckého kraje náleží do povodí středního a horního Labe. Nejvýznamnějším tokem kraje je naše největší česká řeka Labe, která pramení v severní části kraje na Labské louce v Krkonoších (1384 m. n. m.), jižně a jihovýchodně protéká Krkonošemi a Krkonošským podhůřím. Přítokem Labe je z levé strany Úpa, dalším levým přítokem je řeka Metuje a nejvýznamnější v tomto kraji řeka Orlice. V západní oblasti kraje jsou řeky Cidlina a Mrlina charakteristické velkou kolísavostí průtoků. Přirozené vodní nádrže v kraji de facto nejsou z důvodu jejich rušení díky snahám o intenzivnější využití půdy. Většina území kraje má dobré podmínky pro vytváření zásob podzemní vody a pro jejich ochranu se zde byly vyhlášeny chráněné krajinné

---

⁷¹ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Královéhradecký kraj*. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: http://www.hradeckralove.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajpubl/330089-14-r_2014-xh

⁷²PODHORSKÝ, Marek. *Královéhradecký kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag&Berndt, 2002, s 10. ISBN 8073160536.

oblasti přirozené akumulace vod, např. Krkonoše, Východočeská křída, Polická pánev, Orlické hory.⁷³

Fauna a flóra

V důsledku intenzivního hospodářského využívání této oblasti je střed a jihozápad kraje z hlediska fauny a flóry druhově chudší než severovýchodní pohraniční část kraje, která z velké části podléhá nějakému stupni ochrany. Krkonoše, Broumovská vrchovina a Orlické hory disponují mnoha místy s téměř neporušenou přírodou a řadou území, kde se vyskytují vzácné a chráněné druhy živočichů a rostlin.⁷⁴

V horských a méně navštěvovaných oblastech žije jelen, srnec, liška, černá zvěř a kuna. Ze vzácnějších druhů ptáků se zde vyskytují např. ostříž, poštolka, krkavec a různé druhy sov, z obojživelníků a plazů to je např. mlok, čolek a zmije. Flóra jde zde velmi bohatá, roste zde několik desítek chráněných druhů, např. lýkovec jedovatý, bledule jarní nebo konvalinka vonná.⁷⁵

V počtu druhů je dominantní především území Krkonoš, které leží ve čtyřech vegetačních pásmech a kde roste přes 1200 druhů cévnatých rostlin, najdeme zde i druhy které nerostou nikde jinde na světě. V chráněných lokalitách a jinak zajímavých územích se nachází naučné stezky informující o výskytu fauny a flóry.⁷⁶

Chráněná území

V oblasti Královéhradeckého kraje se nachází nebo alespoň částečně zasahují tři chráněné krajinné oblasti (dále CHKO) a jeden národní park (NP). Roku 1995 zde byla vyhlášena první chráněná krajinná oblast **CHKO Český ráj**, zároveň první vyhlášená chráněná krajinná oblast v ČR. Celková rozloha oblasti čítá 92 km² a v tomto kraji se rozprostírá v oblasti Prachovských skal. Další chráněnou krajinnou oblastí je **CHKO Broumovsko**, která byla vyhlášena v roce 1991, patří k ní šest maloplošných zvláště chráněných území, na polské straně na ni navazují Stolové hory a její rozloha činí

---

⁷³HANČAROVÁ, Eugenie. *Hydrologické poměry Královéhradeckého kraje*. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/poboc/HK/hpomery.pdf>

⁷⁴PODHORSKÝ, Marek. *Královéhradecký kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag&Berndt, 2002, s 11. ISBN 8073160536.

⁷⁵Tamtéž s. 11.

⁷⁶Tamtéž s. 11.

410 km². Třetí chráněnou krajinnou oblastí je **CHKO Orlické hory** s rozlohou 204 km², jejíž území je kromě hlavního hřebene hustě zalesněno. Nachází se zde 19 maloplošných zvláště chráněných území. Na severu kraje se při státní hranici s Polskem nachází **Krkonošský národní park (KRNAP)**, z polské strany Karkonoski park narodowy. Rozloha parku je 368 km², dělí se do tří oblastí s různým stupněm ochrany a zahrnuje 31 maloplošných zvláště chráněných území.⁷⁷

5.3.2 Společenské předpoklady

Kulturně-historické památky

V královéhradeckém kraji se nachází mnoho historických památek, jež se soustřeďují především ve větších městech a obcích, některé architektonické památky nalezneme i v malých obcích. Pozoruhodnými historickými centry měst se může pyšnit Hradec Králové, Jičín, Trutnov, Náchod, Josefov, Rychnov na Kněžnou a Nové město nad Metují. V menších městech mohou turisté navštívit řadu krásných zámků, např. Humprecht u Sobotky, Karlova Koruna v Chlumci nad Cidlinou, dále zámky v Opočně, Vrchlabí či Doudlebech nebo zříceniny a hrady Kost, Litice a Pecka. Za zmínku stojí také areál někdejších lázní Kuks a město Hořice, které jsou symbolem sochařského umění.⁷⁸

V Královéhradeckém kraji se vyskytují inárodní kulturní památky. Dle Ministerstva kultury České republiky se za národní kulturní památky považují: „*nemovité a movité věci popř. jejich soubory, které jsou významnými doklady historického vývoje, životního způsobu a prostředí společnosti od nejstarších dob do současnosti, jako projevy tvůrčích schopností a práce člověka z nejrůznějších oborů lidské činnosti, pro jejich hodnoty revoluční, historické, umělecké, vědecké a technické.*“⁷⁹ Jejich evidence je

---

⁷⁷PODHORSKÝ, Marek. *Královéhradecký kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag&Berndt, 2002, s 11. ISBN 8073160536.

⁷⁸Tamtéž, s. 11.

⁷⁹Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. [online].In: *Zákon České národní rady o státní památkové péči* [cit. 2014-09-22]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-20>

vedena v Ústředním seznamu kulturních památek. V Královéhradeckém kraji se nachází devatenáct národních kulturních památek.⁸⁰

Hrad Kost

Mezi národní kulturní památky patří gotický hrad Kost, který se nachází v Libošovicích v Českém ráji (cca 18 km od Jičína). Hrad byl postaven ve 14. století Benešem Vartembergem, který si říkal Beneš di Costi, původně jako sál s věží jako obranná pevnost. Název hradu je odvozen po jménu zakladatele Costi, což v překladu znamená něco jako kamenný nebo tvrdý. Beneš tím chtěl nejspíše naznačovat i nedobytnost hradu, jenž byl postaven na skále a obehnan hustými lesy. Traduje se, že nepřátelé si hradu všimli na poslední chvíli, mnohdy vůbec. Stavbu hradu přestavěl Benešův syn Petr z Vartemberga. Jan z Bibrštejna se později postaral o renesanční úpravy Kosti a Kryštof Popel z Lobkovic nechal postavit Lobkovický palác a místní pivovar. V 17. století koupil Kost Albrecht z Valdštejna, který ho chtěl přestavět na venkovské sídlo, jeho plány bohužel zmařila jeho smrt. Hrad se nakonec po dalších několika majitelích dostal do vlastnictví rodu Kinských, jimž patří dodnes.⁸¹

V současné době na Kosti probíhají prohlídky, turisté si mohou zvolit ze čtyř prohlídkových okruhů. Ceník jednotlivých okruhů zobrazuje tabulka č. 3.

Na hrad Kost se turisté mohou dostat automobilem, parkování je možné v podhradí Kosti. Další možnost dopravy je autobus, který zaveze turisty přímo pod hrad na zastávku Libošovice- Podkost- hrad. Autobusy na hrad jezdí ze Sobotky během školního roku každý den a o prázdninách kromě pondělí celý týden. Další možnost dopravy je vlakem, jehož nejbližší stanice se nachází v Libošovicích, což je asi dva km od hradu.⁸²

---

⁸⁰NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Národní kulturní památky: Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/list.php?KrOk=Kr&Typy%5B%5D=NP&Nazev=&KodKr=52>

⁸¹*Hrad Kost* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hrad-kost.cz/>

⁸²Tamtéž.

Tabulka 3 Ceník vstupného

	Plné vstupné	Zlevněné vstupné *	Senioři
1. okruh – cca 60 min. (Rod Kinských v Čechách)	120 Kč	80 Kč	90 Kč
2. okruh – cca 60 min. (Středověká mučírna)	120 Kč	80 Kč	90 Kč
1. + 2. okruh – cca 100 min. Zvýhodněné vstupné!	180 Kč	100 Kč	110 Kč
3. okruh – cca 30 min. (zkrácená prohlídka) Jen v letních měsících!	60 Kč	60 Kč	60 Kč
Z pohádky do pohádky – cca 30min (s princeznou Karolínou)	60 Kč	60 Kč	60 Kč
13. komnata s katem Heřmanem	140 Kč	100 Kč	100 Kč

* platí pro studenty, děti, ZTP.

Zdroj⁸³

Hospital Kuks

K národním kulturním památkám patří také hospital Kuks stojící mezi Hradcem Králové a Krkonošemi v obci Kuks. Hospital Kuks je bývalé zaopatřovací zařízení pro vojenské vysloužilce, jehož součástí byl špitál a kde se o tyto vysloužilce starali milosrdní bratři. Jedná se o rozlehlou hospitalní budovu s mohutným kamenným kostelem a množstvím alegorických soch. První zmínky o Hospitalu pocházejí z roku 1696, kdy se hrabě František Antonín Špork rozhodl, že postaví „*domov pro přestárlé veterány z okolí. Poté, co začaly na levém labském břehu v Kuksu utěšeně růst Šporkovy lázně s rezidencí, byl jako místo pro budoucí ústav vybrán protější, pravý břeh.*“⁸⁴

V dnešní době zde probíhají prohlídky. Barokní komplex hospitalu nabízí turistům k vidění jednu z nejstarších lékáren v Evropě, klášterní kostel a pod nímž se nacházející hraběcí hrobku. Kromě toho zde turisté mohou vidět sochy Ctností a Neřestí od Matyáše Bernarda Brauna. Konají se zde také kulturní akce jako hudební festivaly, vinobraní, jarmarky atd.⁸⁵

Hospital Kuks nabízí několik prohlídkových okruhů: Hospital, Šporkovská hrobka, Historie lékáren, Historie výroby léků. Tabulka č. 4 popisuje ceník vstupného.

⁸³ Hrad Kost [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hrad-kost.cz/vstupne.php>

⁸⁴ Hospital Kuks [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hospital-kuks.cz/historie/stavba-hospitalu/>

⁸⁵ Hospital Kuks [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hospital-kuks.cz/>

Tabulka 4 Ceník vstupného

	Plné vstupné	Zlevněné vstupné	Rodinné vstupné
Hospital	100 Kč	70 Kč	270 Kč
Šporkovská hrobka	30 Kč	20 Kč	80 Kč
Historie lékáren	40 Kč	30 Kč	110 Kč
Historie výroby léků	30 Kč	20 Kč	80 Kč

Zdroj⁸⁶

Turisté se sem mohou dopravit automobilem, vlakem nebo autobusem. Vlaková zastávka Kuks je od komplexu vzdálená cca 10 minut pěší chůze. Autobusová zastávka se nachází na okraji obce cca 1,5 od Hospitalu. Autobusové parkoviště pro zájezdové autobusy leží také na okraji obce.

Další národní kulturní památky

- **Muzeum v Hradci Králové**- se nachází na Eliščině nábřeží v budově postavené podle Jana Kotěry v letech 1909- 1012. V muzeu jsou představeny nejstarší dějiny města od pravěku až do poloviny 18. století.⁸⁷
- **Kaple Zjevení Páně ve Smiřicích** – barokní stavba se složitým půdorysem do mírně protáhlého osmiúhelníku, jejíž základní kámen byl položen v roce 1699.
- **Třebechovický betlém** (Třebechovice pod Orebem)- unikátní dřevěný lidový betlém pocházející z 19. století má přes 2000 figur (z nich 400 pohyblivých).
- **Zámek Hrádek u Nechanic**- patří mezi významné stavby České republiky z období romantismu, byl postaven podle anglického architekta Edwarda BucktonaLamba.
- **Zámek Humprecht**- lovecký zámek v Českém ráji byl pojmenovaný podle svého zakladatele Jana Humprechta Černína z Chudenic. Jeho stavba byla započata v roce 1666, v roce 1678 vyhořel a v roce 1937 byl zrekonstruován. Interiér má opět podobu šlechtického sídla hraběte Humprechta Jana Černína.

---

⁸⁶Hospital Kuks: vstupné [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hospital-kuks.cz/info-pro-navstevniky/oteviraci-doba-a-vstupne/>

⁸⁷KUDY Z NUDY. Muzeum v Hradci Králové [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Muzeum-vychodnich-Cech.aspx>

- **Babiččino údolí v Ratibořicích** je známé z knížky Boženy Němcové „Babička“. Turisté zde naleznou Ratibořický zámek, mlýn, Viktorčin splav nebo Staré Bělídlo.
- **Hřbitovní kostel Panny Marie V Broumově**, o němž zmínky pocházejí ze 14. století, je nejstarším dřevěným kostelem v České republice.
- **Klášter v Broumově**- Benediktinský klášter v barokním stylu nabízí mimo jiné prohlídku unikátní klášterní knihovny.
- **Kostel sv. Jana Křtitele se zvonící a márnici ve Slavoňově** je zajímavý tím, že od svého postavení roku 1553 stále plní svou původní funkci. K vidění je křtitelna, kazatelna i původní zvonice.
- **Pevnostní systém Dobrošov (Náchod)**, který se začal budovat v souvislosti s 2. světovou válkou. Turisté si mohou prohlédnout cca 1 750 metrů spojovacích chodeb hlubokých 20 -30 metrů, figurky československé armády, mapy, schémata, modely opevnění a makety zbraní.
- **Zámek Náchod**- rozsáhlý komplex s pěti nádvořími gotického hradu ze 13. století byl přestavěn v 16. - 17. století na renesanční zámek. Nabízí v pěti okružních prohlídkách mimo jiné sbírky vlámských gobelínů a obrazů.
- **Zámek Nové město nad Metují**postaven společně s městem je kromě národní kulturní památky také součástí městské památkové rezervace.
- **Kostel sv. Petra a Pavla se zvonící a farou v Liberku** v Orlických horách nahradil původní kostel, který byl zbořen i s hradem.
- **Zámek Opočno**- renesanční zámek z 16. století je výjimečný svými historickými interiéry s bohatou sbírkou obrazů a zbraní.
- **Betlém v Novém lese u Kuksu**, který se nachází v areálu Nového lesa u Kuksu, je ukázkou barokního sochařství 18. století a také národní kulturní památkou.
- **Dům čp. 92 „Dřevěnka“ v Úpici** - zachovalý starobylý dům dříve sloužící jako hospoda, byl vyhlášen národní kulturní památkou v roce 2010.

- **Vodní elektrárna- přehrada Les Království v Bílé Třemešné** na řece Labi se začala stavět v roce 1910 (4 km proti proudu od Dvora Králové) v pseudogotickém duchu.⁸⁸

Kulturní zařízení

Na území Královéhradeckého kraje se nachází i kulturní zařízení, jimiž jsou například divadla, muzea, výstavy atd. Podle ČSÚ se v Královéhradeckém kraji k 31.12.2013 nachází 43 muzeí a památníků a 9 galerií. Ve srovnání s hlavním městem Praha je na tom Královéhradecký kraj o poznání lépe (Praha 35 muzeí a 6 galerií).⁸⁹ **K muzeím** v Královéhradeckém kraji můžeme uvést například již zmíněné muzeum v Hradci Králové nebo muzeum ve Dvoře Králové, ke **galeriím** například Galerii českých vín v Kuksu či Galerii Radosti v Jičíně.

Najdeme zde také divadla, např. divadlo J. K. Tyla v Červeném Kostelci, divadlo Jesličky v Hradci Králové nebo divadlo Aloise Jiráska v Úpici. Turisté zde mohou navštívit i kina, např. v Kopidlně, Trutnově, Mlázovicích, Dvoře Králové nebo Týništi nad Orlicí.

V kraji se vyskytují také loutková divadla (Jičín, Náchod, Hradec Králové, Častolovice), hvězdárny (Úpice, Hradec Králové), či hudební kluby (Hradec Králové, Deštná v Orlických horách).⁹⁰

Kulturní, sportovní a jiné akce

V královéhradeckém kraji se podle ČSÚ v roce 2013 odehrálo 943 kulturních akcí.⁹¹ Z hudebních akcí je to například Středoevropský jazzový most, který pořádá Hradecká kulturní a vzdělávací společnost.

---

⁸⁸Královéhradecký kraj: *památky* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-kongresy-a-konference/#dr_view_style=short;skat=0;r=0

⁸⁹ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kulturní zařízení v ČR v roce 2014* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/090004-14>

⁹⁰Královéhradecký kraj: *Kulturní zařízení* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-kultura-a-zabava/#dr_view_style=short;skat=0;r=0;page=1

⁹¹ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kulturní zařízení v ČR v roce 2014* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/090004-14>

K velmi oblíbeným akcím patří Májové slavnosti v Jičíně, kde návštěvníci uslyší nejen hudbu, folklorní příspěvky a vystoupení bavičů, ale také se mohou občerstvit regionálními pochoutkami.

Také se tu koná celá řada sportovních akcí, můžeme se zmínit o ExcelentSoldiers⁹² ve skiareálu v Orlických horách, který se v kraji koná již po páté, nebo Krkonošskou 70, což je veřejný závod v běhu na lyžích (letos již 60. ročník). Každoročně se v Královéhradeckém kraji také konají Starohradské slavnosti vína.⁹³

5.4 Realizační předpoklady

Realizační předpoklady jsou důležité ve fázi realizace konkrétního typu turismu. Jsou zde zahrnuty dopravní předpoklady, tedy konkrétní druhy dopravy a materiálně-technické předpoklady, jakými je např. vybavenost ubytovacími a stravovacími zařízeními, a jejich kapacita.

5.4.1 Dopravní předpoklady

Doprava je hlavním předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu. Překlene časové a prostorové rozdíly mezi bydlištěm a místem realizace turismu. Dopravní služby zabezpečují přepravu turistů a jejich zavazadel, poskytují informace o dopravních spojích, zajišťují rezervaci míst v těchto dopravních prostředcích, prodej jízdenek.

Silniční doprava

Dopravní systém v tomto kraji je dosti různorodý. V polabské nížině je dopravní síť celkem hustá, avšak směrem k příhraničním pohořím se její hustota snižuje. V kraji se nachází více než 3 700 km silnic. Hlavní dopravní tepnu tvoří dálnice D11, která končí pro nákladní dopravu u Nového Města nad Metují a pro osobní dopravu u obce Praskačka před Hradcem Králové (do budoucna by měla být vystavěna až do Jaroměře, kde na ni bude navazovat rychlostní komunikace R11 vedoucí přes Trutnov a Královec). Na ni navazuje silnice I. třídy I/11, jež je součástí mezinárodního tahu E67

---

⁹²ExcelentSoldiers je adrenalinový sport, kdy soupeří nejlepší světoví freeskieři, kteří skáčou na sněhových rampách a přes vybudované sněhové překážky. Vítězí obtížností triků a kreativita.

⁹³Královéhradecký kraj: kalendář akcí [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.kalendarakci.atlasceska.cz/kralovehradecky-kraj/>

z Prahy do Hradce Králové a Polska (Wroclav). Další silnice v tomto kraji jsou I/33(Pardubice-Hradec Králové- Náchod- Wroclav), „I/35 (Hrádek nad Nisou - Liberec - Turnov - Hradec Králové - Vysoké Mýto - Olomouc) a I/14 (Liberec - Trutnov - Náchod - Ústí nad Orlicí - Třebovice) v severovýchodním směru propojují Královéhradecký kraj s Libereckým a Pardubickým s následným napojením na moravský region (I/35).“⁹⁴

Na hranicích s Polskem se nachází 6 hraničních (automobilových) přechodů, nejvýznamnější je přechod v Náchodě.

Vzhledem k růstu silniční dopravy od 90. let, můžeme s její hustotou 0,79 km/km² (v regionu), jež mírně převyšuje národní průměr, mluvit o její přetíženosti. Nejvytíženějšími úseky projede denně kolem 20 tisíc vozidel.⁹⁵

Železniční doprava

„Železniční síť měří 630 km, cestujícím slouží 203 zastávek a stanic. Celkem České dráhy nabízejí 680 regionálních spojů. V pracovní den jich jezdí 606, v sobotu 451 a v neděli 431. Regionální vlaky ujedou za rok 5,3 milionů vlakových kilometrů. Denně projede územím kraje 50 rychlíků segmentu dálkové dopravy na relacích Trutnov – Praha a Pardubice – Liberec.“⁹⁶

S hustotou 0,139 km/km² se řadí železniční doprava v tomto kraji v celostátním měřítku k nadprůměrné. Železniční síť vede v podstatě všemi významnými místy kraje, její dostupnost je tedy velmi dobrá. V kraji se nenachází žádná dvoukolejná trať a zhruba 15% trati je elektrifikováno (Pardubice - Hradec Králové - Jaroměř a dále Týniště nad Orlicí - Hradec Králové - Velký Osek). Důležité dopravní uzly jsou v Hradci Králové, Týništi nad Orlicí, Jaroměři, Staré Pace a Trutnově.

---

⁹⁴ Silniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ Železniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/kralovehradecky-kraj/cd-kralovehradecky-kraj/-7362/>

V kraji se nachází také dva železniční přechody do Polska (Meziměstí/Mioszów a Královec/Lubawka).⁹⁷

Obrázek č. 2 zobrazuje železniční síť v tomto kraji. V obrázku můžeme vidět důležité dopravní uzly, regionální tratě, tratě celostátního významu i elektrifikované tratě.

Obrázek 2 Železniční síť v Královéhradeckém kraji

Zdroj⁹⁸

Autobusová doprava

Provoz autobusových linek zajišťuje v Královéhradeckém kraji celkem 14 dopravců. Tito dopravci veřejné linkové autobusové dopravy a regionální železniční dopravci jsou

---

⁹⁷Železniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

⁹⁸Železniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

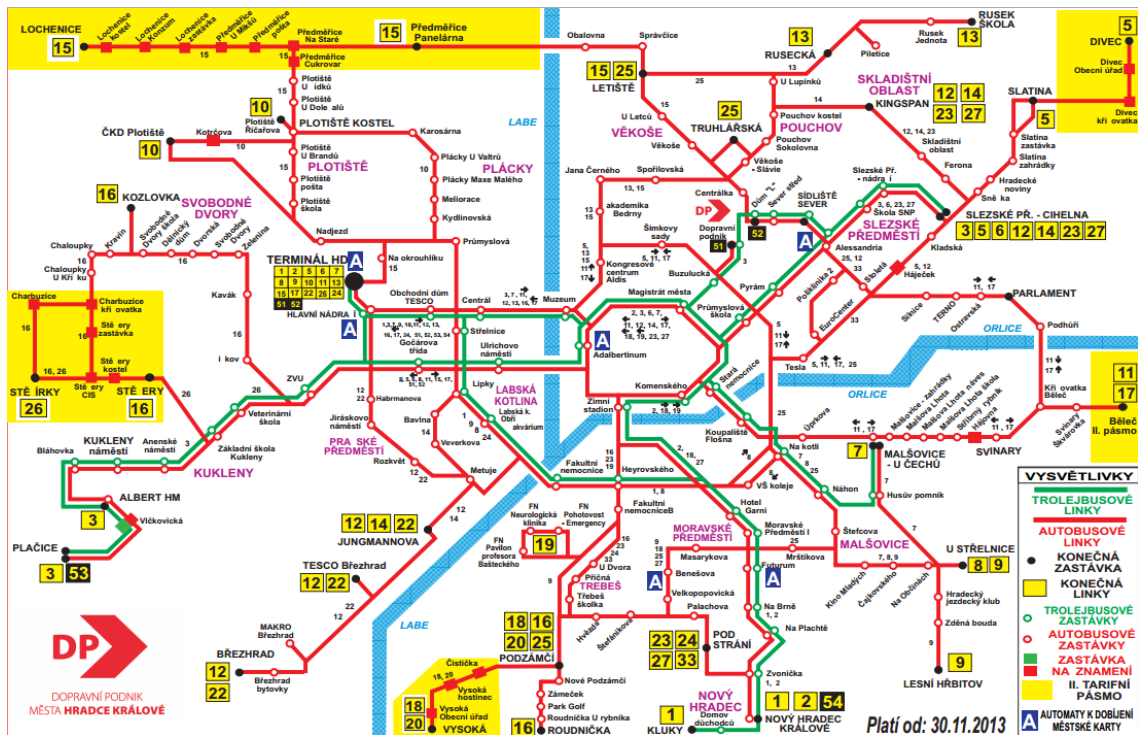

společně s dopravci Pardubického kraje zapojeni do integrovaného dopravního systému IREDO⁹⁹.

V oblasti autobusové dopravy v Hradci Králové fungují dopravní podnik města Hradce Králové, a.s. a OREDO, s. r. o (provozuje systém IREDO). Hlavní činností Dopravního podniku města Hradce Králové je provozování městské hromadné dopravy, OREDO je organizátor regionální veřejné dopravy.

Kromě autobusů jezdí v Hradci Králové také trolejbusy. Systém hromadné městské dopravy tvoří asi 21 denních autobusových linek a 2 linky noční, trolejbusových linek je pět. Obrázek č. 3 ukazuje orientační schéma městské hromadné dopravy v Hradci Králové.

Obrázek 3 Orientační schéma městské hromadné dopravy v Hradci Králové

Zdroj¹⁰⁰

⁹⁹IREDO- systém společné regionální dopravy, který umožňuje cestovat na jeden jízdní doklad v Královéhradeckém a Pardubickém kraji.

¹⁰⁰DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ. *Městská hromadná doprava v Hradci Králové* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.dpmhk.cz/cs/mhd-hradec-kralove>

Letecká doprava

Letecká doprava v Královéhradeckém kraji má spíše doplňkovou funkci. V kraji se nachází neveřejné mezinárodní letiště v Hradci Králové, osm veřejných vnitrostátních letišť¹⁰¹ a jsou zde provozovány 3 heliporty pro leteckou záchrannou službu - v Hradci Králové, Trutnově a Náchodě.¹⁰²

Taxi a půjčovny vozidel

V Královéhradeckém kraji je možno využít také služeb TAXI. Na území tohoto kraje se nachází přibližně 64 firem nebo soukromníků provozujících taxislužby nebo služby profesionálních řidičů¹⁰³ či přepravu osob, nejvíce se jich vyskytuje v krajském městě Hradci Králové a jeho bezprostřední blízkosti (cca 14), např. Metro taxi, TAXI Sprint HK, Respekt group. Zákazník může využít služeb taxi za zhruba 30 Kč/km. Firmy či soukromníci provozující taxi služby jsou také v Trutnově, Jičíně, Rychnově nad Kněžnou, ve Vrchlabí, Hořicích, Novém Bydžově, Náchodě atd.

Na území Královéhradeckého kraje se nacházejí také autopůjčovny, které půjčují osobní a užitková vozidla, karavany či dodávky včetně příslušenství, např. autopůjčovna v Hořicích či autopůjčovna Petr Žák v Hradci Králové.

5.4.2 Materiálně-technické předpoklady

Do materiálně-technických předpokladů řadíme ubytovací služby, sportovní zařízení, ale také cyklostezky a turistické stezky.

---

¹⁰¹Dvůr Králové nad Labem, Hořice, Jičín, Broumov, Vrchlabí, Velké Poříčí, Nové Město nad Metují, Jaroměř

¹⁰²*Letecká doprava v Královéhradeckém kraji* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

¹⁰³Profesionální řidič odveze zákazníka z bodu A do bodu B jeho vozidlem.

Ubytovací zařízení

Ubytovací služby a jejich kvalita jsou pro rozvoj turismu velmi důležité. Podle ČSÚ se v kraji k 31. 12. 2013 nachází 1 116 hromadných ubytovacích zařízení s 51 266 lůžky (nejvíce HUZ se nachází v okrese Trutnov). Celkem navštívilo v roce 2013 hromadná ubytovací zařízení 965 416 hostů. Tabulka č. 5 ukazuje návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení podle krajů.

Tabulka 5 Návštěvnost HUZ

ČR, kraje CR, Region	Hosté Guests		Přenocování Overnightstays		Průměrný počet přenocování Average number of overnightstays		Průměrná doba pobytu (dny) Averageduration of stay (days)		Čisté využití lůžek ¹⁾ (%) Netoccupancyrate ofbed places ¹⁾ (%)	Využití pokojů ¹⁾ (%) Occupancyrate of rooms ¹⁾ (%)
	celkem Total	z toho nerezidenti Non-residents	celkem Total	z toho nerezidenti Non-residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents	celkem Total	nerezidenti Non-residents		
Česká republika Czech Republic	15 407 671	7 851 865	43 308 279	22 144 896	2,8	2,8	3,8	3,8	34,8	41,3
Hl. m. Praha	5 899 630	5 047 956	14 654 282	13 056 931	2,5	2,6	3,5	3,6	53,8	59,8
Středočeský	820 141	204 106	2 066 099	498 710	2,5	2,4	3,5	3,4	24,7	30,5
Jihočeský	1 138 549	349 694	3 188 706	760 177	2,8	2,2	3,8	3,2	24,9	29,9
Plzeňský	558 797	186 668	1 469 388	390 427	2,6	2,1	3,6	3,1	23,7	29,5
Karlovarský	787 084	526 089	4 583 144	3 484 586	5,8	6,6	6,8	7,6	49,7	57,0
Ústecký	426 592	147 225	1 181 845	429 858	2,8	2,9	3,8	3,9	20,8	25,2
Liberecký	752 732	159 869	2 553 012	563 883	3,4	3,5	4,4	4,5	26,3	31,6
Královéhradecký	965 416	230 886	3 209 311	816 097	3,3	3,5	4,3	4,5	27,9	32,9
Pardubický	369 233	53 048	1 035 572	139 020	2,8	2,6	3,8	3,6	21,3	25,2
Vysočina	448 401	67 165	1 180 153	175 114	2,6	2,6	3,6	3,6	20,9	25,6
Jihomoravský	1 427 154	505 234	2 838 285	912 009	2,0	1,8	3,0	2,8	24,0	29,6
Olomoucký	512 430	107 995	1 625 040	222 166	3,2	2,1	4,2	3,1	23,2	27,8
Zlínský	603 301	108 707	1 775 881	279 347	2,9	2,6	3,9	3,6	28,7	34,4
Moravskoslezský	698 211	157 223	1 947 561	416 571	2,8	2,6	3,8	3,6	23,2	28,7

¹⁾ u hotelů a penzionů

Zdroj:¹⁰⁴

¹⁰⁴ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2014* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajkapitola/330089-14-r_2014-16

Z tabulky je patrné, že je Královéhradecký kraj na čtvrtém místě z krajů v návštěvnosti HUZ. Na prvním místě je samozřejmě hlavní město Praha, které má i přední příčku v celkové návštěvnosti. Dle autorčina názoru za umístění Královéhradeckého kraje na čtvrtém místě může atraktivita kraje. V kraji se nachází mnoho turistických cílů a na rozdíl od některých krajů disponuje horskými oblastmi, které slouží k rekreaci a sportovnímu vyžití nejen v zimě.

V krajském městě Hradci Králové nalezneme 35 HUZ (4 čtyřhvězdičkové hotely, 6 tříhvězdičkových, hotel garni, 3 turistické ubytovny, kemp, zbytek jsou penziony a ostatní zařízení jinde nespecifikovaná). Nejvíce ubytovacích zařízení je podle rozdělení NUTS4 v okrese Trutnov (718).¹⁰⁵ To autorka přisuzuje přítomnosti horských oblastí, protože právě zde se nachází největší počet HUZ.

Ubytování v horách, přímo v Peci pod Sněžkou nabízí např. **hotel Horizont******s celoročním provozem, který disponuje 135 pokoji a poskytuje služby wellness. Své služby hotel propaguje na webových stránkách www.hotelhorizont.cz.

Další ubytování v horách nabízí hotel **CLARION HOTEL ŠPINDLERŮV MLÝN******ve Špindlerově mlýně s 207 pokoji, který nabízí wellness a prvotřídní gastronomii. Hotel používá k propagaci své oficiální webové stránky www.clarionhotelspindleruvmlyn.com.

Zajímavé ubytování se nachází např. v Dětenicích ve **Středověkém hotelu** (až pro 80 hostů), které se zařadilo do řetězce unikátních hotelů světa "Unusual&UniqueHotelsOfTheWorld". Hosté si zde mohou užívat unikátních interiérů ve středověkém stylu, a to doslova. Umyvadlo zde nahrazuje kamenné koryto a sprchu konvice na teplou vodu, ovšem jedná se pouze o chytré nápady v oblasti designérství. Vše důležité naleznou turisté na webových stránkách www.stredovekyhotel.cz.

---

¹⁰⁵ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hromadná ubytovací zařízení České republiky: Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/huz/kraj.jsp?k=CZ052>

Z penzionů můžeme uvést např. penzion **Kylarův statek**, který nabízí projížďky na koních a ubytování v selské usedlosti přebudované na penzion nebo penzion **Novoměstský penzion** v Novém městě nad Metují.¹⁰⁶

Pro rozvoj agroturismu jsou důležité v podstatě všechny druhy ubytování, protože jak už bylo v práci zmíněno, agroturismus se netýká pouze bydlení na farmách, ale turisté mají také možnost bydlet v ostatních ubytovacích zařízeních a na farmy pouze docházet.

Kompletní seznam hromadných ubytovacích zařízení v Královéhradeckém kraji poskytuje ČSÚ na svých webových stránkách www.czso.cz.

Sportovně-rekreační zařízení

V Královéhradeckém kraji se nachází nespočetně mnoho sportovních zařízení, ať už se jedná o plavecké stadiony, golfová hřiště, fotbalová hřiště, zimní stadiony, či fitness centra. Turisté ubytovaní na agrofarmách mohou vyžadovat také jiné možnosti trávení volného času než na farmách, proto je nabídka sportovně-rekreačních zařízení pro rozvoj agroturismu také důležitá.

Golfové kluby se vyskytují např. v Jičíně, Nechanicích, Hradci Králové, Rokytnici v Orlických horách atd. Tyto kluby nabízejí tréninky dětí a mládeže i golfovou školu pro dospělé.

Aquaparky a kryté bazény mohou turisté navštívit např. v Rychnově nad Kněžnou, Novém městě nad Metují, Špindlerově mlýně a v Hradci Králové.

V Královéhradeckém kraji mohou turisté navštívit také sportovní centra, např. v Jičíně, Vrchlabí, Žacléři apod. Nalezneme zde i fitness centra (Jičín, Hradec Králové), ale i tenisové kurty a centra. Areál sportovních a volnočasových aktivit v Jaroměři nabízí lehkootletický stadion, otevřený plavecký areál, zimní krytý stadion a sokolovnu.

Turisté mohou v Královéhradeckém kraji využít také možnost adrenalinových sportů. Ve Chvaleči to mohou být např. adrenalinové horské káry, čtyřkolky ve

---

¹⁰⁶ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hromadná ubytovací zařízení České republiky: Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/huz/kraj.jsp?k=CZ052>

Špindlerově mlýně, bobová dráha v Peci pod Sněžkou, v Deštné v Orlických horách to může např. lanový park.

Letního koupání mohou turisté využít např. v Hradci Králové, Meziměstí, Náchodě atd.¹⁰⁷

Turistické stezky a cyklostezky

Královéhradecký kraj má velmi příznivé podmínky pro rozvoj pěší turistiky a cykloturistiky. Krajem prochází jedna z nejdelších souvislých cyklostezek České republiky (30 km) a to cyklostezka z Hradce Králové do Kuksu (Hradec Králové-Lochenice- Smiřice-Josefov- Jaroměř- Brod nad Labem- Kuks), která je součástí dálkové mezinárodní labské stezky (ústí Labe v Německu- Krkonoše). Trasa má nenáročný terén vhodný i pro bruslaře a děti. Na tuto trasu navazují další cyklotrasy, např. cyklostezka Peklo- Náchod- Velké Poříčí- Hronov (15 km). Další trasy trasy v kraji jsou například Slavný - Broumovské stěny - Teplice nad Metují - Adršpach - Police nad Metují – Slavný nebo Lípa nad Orlicí- Kostelec nad Orlicí-Potštejn.¹⁰⁸

V Královéhradeckém kraji lze cestovat i po naučných stezkách, např. Medvědí stezka ve Špindlerově mlýně, naučná stezka Po stopách J.A.Komenského v Žacléři či naučná stezka Putování Raisovým krajem s dětmi v Lázních Běláhrad.

Kraj disponuje také turistickými informačními centry (dále jen TIC), například TIC Špindlerův mlýn, TIC Police nad Metují, TIC Trutnov, TIC Orlické Záhoří, TIC Chlumeck nad Cidlinou, TIC Pod Zvičinou nebo TIC Dvůr Králové nad Labem.

5.5 Shrnutí kapitoly

Destinace Královéhradecký kraj může těžit z různorodé krajiny od hor po nížiny, která nabízí mnoho možností pro cestovní ruch. Přírodní podmínky v tomto kraji jsou vhodné také pro rozvoj venkovského turismu, resp. agroturismu. Kraj disponuje chráněnými

---

¹⁰⁷Královéhradecký kraj: sportovní zařízení [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-sport-a-relaxace/#dr_view_style=short;skat=0;r=0

¹⁰⁸Královéhradecký kraj: cykloturistika [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-cykloturistika/#dr_view_style=short;skat=290;r=0;page=1

krajinnými oblastmi, maloplošnými zvláště chráněnými územími a také národním parkem. Nalezneme tu velké množství přírodních památek, jako jsou skalní města, vodopády, rybníky či rokle. V kraji se nachází také nepřehledné množství kulturně-historických památek.

Dopravní předpoklady hrají důležitou roli ve fázi realizace turismu. Královéhradecký kraj má poměrně hustou dopravní síť, která je díky své provázanosti a výskytu ve všech důležitých místech kraje celkem dobře dostupná.

Kraj je také vybaven celkem širokou nabídkou ubytování od hotelů po ubytovny, sportovně rekreačních zařízení od plaveckých stadionů, golfové kluby až po fotbalová hřiště a fitness centra.

Královéhradeckým krajem také prochází Labská stezka, najdeme zde i další cyklostezky a naučné stezky.

6 SWOT ANALÝZA AGROTURISMU V KRÁLOVÉHRADECKÉM KRAJI

Na základě analýzy předpokladů cestovního ruchu Královéhradeckého kraje a zjištěných údajů se autorka pokusila sestavit SWOT analýzu, tedy popsat silné a slabé stránky agroturismu, příležitosti, které by mohly znamenat jeho rozvoj a hrozby, které naopak mohou způsobit útlum rozvoje agroturismu.

Tabulka 6 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
Přírodní podmínky Památky Dopravní infrastruktura V létě cykloturistika, pěší turistika	Krátká historie Tradice Nedostatek publikací o agroturismu Nedostatek statistických údajů Kvalita a komfort ubytovacích služeb
Příležitosti	Hrozby
Zájem o agroturismus Propagace ze strany státu Služby v agroturismu Prodloužení sezóny	Změna legislativy Poškození zdrojů CR Zvyšující se obliba chataření a chalupaření

Zdroj: vlastní zpracování (2015)

Silné stránky

Královéhradecký kraj má velmi příznivé **přírodní podmínky** pro rozvoj venkovského turismu, resp. agroturismu. V kraji jsou dobré podmínky pro zemědělství, které je v podstatě kolébkou agroturismu. Díky rozmanitosti přírody v kraji se zde nachází CHKO, velkoplošně chráněná území, také geopark a Národní park. Členitost krajiny

dává různé možnosti trávení volného času, nachází se zde jak hory, tak rovinná území větších měst.

Královéhradecký kraj taktéž disponuje velkým množstvím **památek**. Nachází se zde 19 národních kulturních památek, historická centra měst, nepřeborné množství hradů a zámků, kostely a kláštery a další stavby, které mohou být doprovodným programem agroturistické dovolené.

Dopravní infrastruktura kraje je celkem hustá, její síť je protkána de facto celým krajem, tudíž se zde nevyskytují žádné větší komplikace, jak se dostat na farmy.

Královéhradecký kraj má výborné přírodní podmínky pro **cykloturistiku a pěší turistiku**. Krajem prochází například známá Labská stezka, nalezneme tu zde i naučné stezky.

Slabé stránky

Historie agroturismu v Královéhradeckém kraji, potažmo v celé ČR není bohužel tak dlouhá. S tím může souviset i malé povědomí lidí o existenci této formy turismu a tím pádem i neúčast na této formě turismu, což může vést k přednosti jiných forem cestovního ruchu.

Královéhradecký kraj není tolik proslavený slovanskými **tradicemi**, které by mohli farmáři využívat ke svému podnikání, jako například Morava (nošení krojů, rybaření a další tradice). To by mohlo znamenat důvod výběru farmy ve více venkovských oblastech.

Agroturismus se potýká s **nedostatkem odborné literatury** v tomto odvětví turismu, což může mít například za následek pro podnikatele neznalosti podnikání v této oblasti a obecně o nevědomosti v této oblasti ČR.

Slabou stránkou je také nedostatek či neexistence **statistických údajů** v agroturismu, protože nesledují údaje jednotlivých forem ČR.

Někteří turisté si mohou při myšlence ubytování na farmě představit nízkou **kvalitu a komfort** ubytovacích služeb. Mnohdy tomu tak nemusí být, existují farmy, které poskytují kvalitní a komfortní ubytování.

Příležitosti

Příležitostí je nepochybně rostoucí **zájem o agroturismus**. S tím souvisí také **propagace** ze strany státu, to znamená zaměřit se více na tuto formu cestovního ruchu.

Příležitost autorka spatřuje také v **rozšíření služeb** v agroturismu. Na farmách je pořád prostor pro poskytování nových služeb, například pronájem určitých ploch a zařízení farmy za účelem výroby produktů z farmy či chovu zvířat.¹⁰⁹ V důsledku rozšiřování služeb by narůstala konkurenceschopnost farem a vzájemné soupeření mezi nimi by vedlo k růstu kvality těchto služeb.

Další příležitostí je **prodloužení sezony**, například účasti turistů na výlovech rybníků, pozorování zvěře, zabijačkách, v zimě pečení cukroví a výrobě svíček.

Hrozby

Hrozbou může být **změna legislativy** v neprospěch subjektů poskytujících služby v agroturismu, například zpřísněné ubytovací požadavky či hygienické normy. To by vedlo k investování finančních prostředků do uspokojení těchto požadavků, což by se mohlo následně promítnout do vyšších cen těchto služeb.

Hrozbou je také **poškození** kulturních a přírodních předpokladů přílišným zatěžováním. To by mohlo vést až k jejich zániku a tudíž i poklesu cestovního ruchu jako takového.

Hrozbu může znamenat i **zvyšující se obliba chataření a chalupaření**. Vzhledem k tomu, že Česká republika patří na přední příčky v počtu chalup na obyvatele a že se stále zvyšuje trend chataření a chalupaření, může upadat potřeba obyvatel trávit čas v přírodě jinde než na své chatě či chalupě a tím pádem, může dojít k útlumu jiných forem venkovského cestovního ruchu včetně agroturismu.

---

¹⁰⁹ Příklad: Turista si za poplatek pronajme například jeden včelí úl a za tento poplatek se mu o něj bude farmář starat, turista může na farmu kdykoliv přijet a podívat se na svůj úl a produkci. Výsledná produkce medu bude patřit turistovi, farmář může poradit či pomoci s jeho dalším zpracováním (medové svíčky, medovina). Nebo si turista může pronajmout za poplatek konkrétní zvíře a navštěvovat ho, nebo z něj čerpat užitky (mléko, vejce), pro které si může jezdit na farmu, či mu můžou být posílány, nebo může dostat finanční částku z prodeje těchto produktů měřenou průměrným výtěžkem celé farmy.

6.1 Shrnutí kapitoly

V této kapitole se autorka pokusila sestavit SWOT analýzu, kde jsou popsány a následně rozebrány silné a slabé stránky agroturismu v Královéhradeckém kraji, jeho příležitosti a hrozby.

Mezi silné stránky agroturismu v kraji patří přírodní podmínky, památky a dopravní infrastruktura. Ke slabým stránkám lze řadit krátkou historii, to, že kraj není proslavený tradicemi jako například Morava, nedostatek publikací o agroturismu a nedostatek statistických údajů.

Za příležitosti autorka považuje rostoucí zájem o agroturismus, větší propagaci ze strany státu, rozšiřování služeb v agroturismu a prodloužení sezóny.

Hrozbou může být změna legislativy v neprospěch subjektů podnikajících v agroturismu a poškozování zdrojů cestovního ruchu nebo zvyšující se obliba chataření chalupaření.

7 ANALÝZA KONKURENCE AGROTURISMU

Tato kapitola se zabývá analýzou konkurence agroturismu. Součástí této práce je rovněž návrh potenciální agrofarmy, která se bude nacházet v obci Lužany u Jičina, pozornost bude tedy zaměřena na nejbližší konkurenci.

V následující tabulce jsou uvedeni konkurenti v dosahu 35 km od potenciální agrofarmy, jejich kapacita ubytování, co chovají nebo pěstují, cena za ubytování za osobu na noc a služby, které jsou konkurenční výhodou. Následně jsou v kapitole uvedeny silné a slabé stránky těchto konkurentů.

Tabulka 7 Konkurenti potenciální agrofarmy

Název farmy a vzdálenost	Kapacita	Chov/pěstování	Cena osoba/noc	Služby
Agrofarma Erbanovi (18 km)	28	koně	200 Kč	Dětské tábory
Ekofarma Rytířova Lhota (29 km)	16	ovce, drůbež, koně	350 Kč	Rekondiční masáže
Hřebčín Ostrov (36 km)	x	koně	200 Kč	Ustájení vlastních koní
Petříkův statek (26 km)	9	koně	x*	Pronájem objektu
Agrofarma Bolkovský Dvůr (35 km)	8	ovce, koně, skot, pastevečtí psi	300 Kč	Jízda psím spřežením, práce v horách
Penzion na Hrubých lukách (30 km)	25	koně, ovce, kozy	450 Kč	Catering, tlumočnické služby
Smejkalova Bouda (31 km)	25	ovce, skot, psi	300 Kč	restaurace
Kněžická chalupa (29 km)	20	koně, ovce, skot	450 Kč (v ceně polopenze)	Finská vana

* pouze týdenní pronájem- 14 600,-Kč

Zdroj: Vlastní zpracování (2015)

AGROFARMA ERBANOVI

Farma se propaguje prostřednictvím svých webových stránek www.koneceskyraj.estranky.cz.

Silné stránky

- umístění v blízkosti Prachovských skal;
- dětské tábory (zajištěna obsazenost v létě);
- doprovodné programy pro rodiny s dětmi;
- výhodná cena v poměru s kvalitou ubytování.

Slabé stránky

- neuspořádanost webových stránek;
- rezervace pobytu dlouho předem (už nyní téměř naplněná kapacita dětskými tábory na léto 2015).

EKOFARMA RYTÍŘOVA LHOTA

Farma propaguje své služby na webových stránkách ekofarma-rytirovalhota.wz.cz.

Silné stránky

- nekuřácké prostředí;
- doplňková služba v podobě rekondiční masáže;
- v blízkosti hrad Kost;
- široká nabídka doplňkových služeb (praní, žehlení, nákup).

Slabé stránky

- slabá nabídka doprovodných služeb.

HŘEBČÍN OSTROV

Silné stránky

- trénink póla, možnost parkulového skákání a drezury;
- víkendové pobyty s vlastním koněm;
- hlídání dětí;

Slabé stránky

- neexistence vlastních webových stránek;
- separované ubytování od farmy.

PETRŮV STATEK

Farma se propaguje prostřednictvím webových stránek www.petrikuvstatek.wz.cz.

Silné stránky

- solárně vyhříváný bazén;
- možnost prohlídky válečného pole s mnoha pomníky (bitva u Hradce Králové 1866).

Slabé stránky

- pouze týdenní pobyty.

AGROFARMA BOLKOVSKÝ DVŮR

Farma se propaguje prostřednictvím webových stránek www.bolkovsky-dvur.konvi.cz.

Silné stránky

- umístění na jezdecké stezce (vede do Polska);
- ubytování celoročně;
- nově zrekonstruované ubytování;
- možnost účasti práce v horách;
- široká nabídka doprovodných služeb.

Slabé stránky

- narušení rodinné atmosféry (firemní teambuildingy).

PENZION NA HRUBÝCH LUKÁCH

Farma se propaguje prostřednictvím webových stránek www.hrubasy.cz.

Silné stránky

- čerstvá domácí kuchyně;
- umístění v blízkosti Hradce Králové a přitom v přírodě;
- dětské hřiště a bazén;
- nekuřácký prostor;
- točené pivo.

Slabé stránky

- nepřehlednost webových stránek;
- nediferencované ceny pro děti a dospělé.

SMEJKALOVA BOUDA

Farma se propaguje prostřednictvím webových stránek www.smejkalovabouda.cz.

Silné stránky

- vlastní rybník se pstruhy;
- vlastní restaurace, venkovní bazén;
- horské prostředí.

Slabé stránky

- absence rodinné atmosféry (kapacita 55 lůžek, firemní akce, sportovní soustředění).

KNĚŽICKÁ CHALUPA

Farma se propaguje prostřednictvím webových stránek www.knezice.cz.

Silné stránky

- vlastní restaurace;
- rekonstrukce statku;
- doplňková služba v podobě finské vany.

Slabé stránky

- slabá nabídka doprovodných programů;
- veškeré další služby kromě wi-fi zpoplatněny.

7.1 Shrnutí kapitoly

V této kapitole je pozornost zaměřena na nejbližší konkurenty v dosahu 35 km od potenciální agrofarmy, která má být založena v Lužanech u Jičina.

V první části této kapitoly je vytvořena tabulka s těmito konkurenty, kde autorka uvádí kapacitu ubytovacího zařízení, cenu za ubytování, co chovají či pěstují a jakými službami se od sebe odlišují. Následně jsou charakterizovány jejich silné a slabé stránky.

8 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ

V marketingovém výzkumu se používají tři způsoby sběru dat: pozorování, dotazování a experimentální výzkum. Dále se rozlišuje anketa, dotazník nebo rozhovor a to podle toho, jaký je charakter vztahu mezi výzkumníkem a respondentem.

Pro účely získání informací potřebných k této diplomové práci bylo aplikováno **dotazníkové šetření** formou dotazníku (vzor dotazníku viz příloha A). Cílem dotazníku bylo zjistit povědomí obyvatel o agroturismu a zda mají zájem o novou agrofarmu v Královéhradeckém kraji.

Rovněž byly stanoveny následující **hypotézy**:

- HYPOTÉZA 1 : nejčastějšími důvody cest jsou rekreační důvody;
- HYPOTÉZA 2: povědomí turistů o agroturismu je stále nízké;
- HYPOTÉZA 3: turisté znají možnost ubytování na farmách.

Dotazník byl vložen na webovou stránku www.vyplnto.cz, kde mohli dobrovolní respondenti odpovídat na otázky v dotazníku a kde byl dotazník k dispozici od 21. 1. 2015 do 20. 2. 2015.

Dotazník byl zkonstruován z **20 otázek**, většina z nich byla výběrových, kdy si respondent mohl vybrat pouze jednu odpověď, další otázky byly hodnotící (respondent měl na výběr z hodnotící škály) a zbytek otázek s otevřeným koncem, kdy respondent dostal prostor pro vlastní vyjádření.

Celkem bylo osloveno **123 respondentů**. Následně byl dotazník a stanovené hypotézy vyhodnoceny a výsledky jsou sděleny v následující podkapitole. Dotazník je uveden v příloze A a vypracované grafy jsou v příloze B.

8.1 Výsledky dotazníkového šetření

Jak již bylo zmíněno výše, dotazník zodpovědělo 123 respondentů, z toho 82 žen a 41 mužů. S mírnou převahou (58%) odpovídalo respondentů ve věkové kategorii 18-26 let, o něco méně bylo respondentů ve věkové skupině 27-50 let, nejméně respondentů ve věkové kategorii 50 a více.

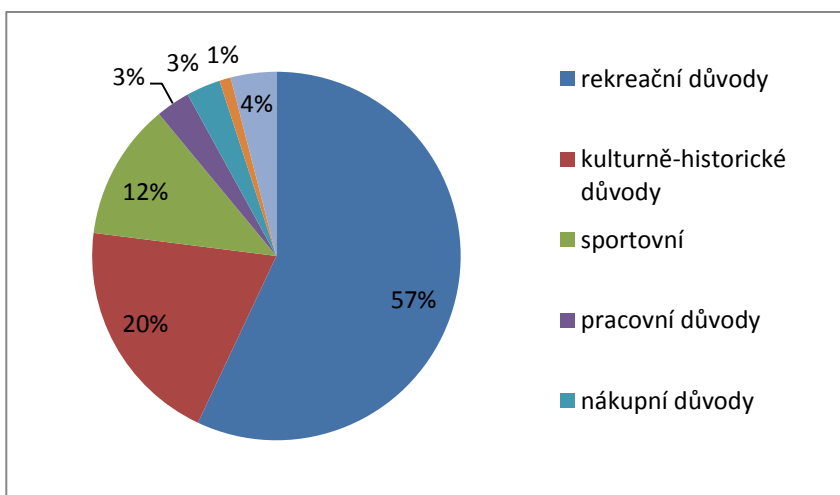
U respondentů převažovalo vysokoškolské vzdělání (44% dotazovaných). Se středoškolským vzděláním s maturitou odpovídalo 38%, s vyšším odborným vzděláním 12%, a absolventů středního odborného učiliště bylo 6%.

Nadpoloviční většina dotazovaných jsou zaměstnanci, 30% respondentů jsou studenti, a další podnikatelé, nezaměstnaní, na mateřské dovolené nebo senioři.

Na otázku, zda dávají respondenti **přednost dovolené v tuzemsku** před zahraničím, odpověděla nadpoloviční většina, že **nikoliv**. To je bohužel problém, protože pořád hodně lidí upřednostňuje pobyty u moře. Jsou stále více dostupné také vzdálené destinace, které v minulosti nebylo možné navštívit. Lidé si ale také dopřávají dovolenou vícekrát do roka (třídenní pobyty, víkendové pobyty). Z toho důvodu autorka spatřuje příležitost pro rozvoj agroturismu (i jiných forem CR).

Nejčastějšími důvody cest jsou rekreační (57%), dále kulturně- historické (20%), sportovní (12%), zbytek pracovní, nákupní, gastronomické a jiné. První dva důvody cest jsou pro agroturismus důležité. Pobyt na farmě znamená rekreační důvody a kulturně- historické předpoklady destinace mohou doplňovat nabídku pobytu. Bohužel gastronomické důvody nemají u respondentů až takovou váhu, i když součástí nabídky agrofarem může být i nabídka místních specialit.

Graf 1 Jaké jsou důvody Vašeho cestování

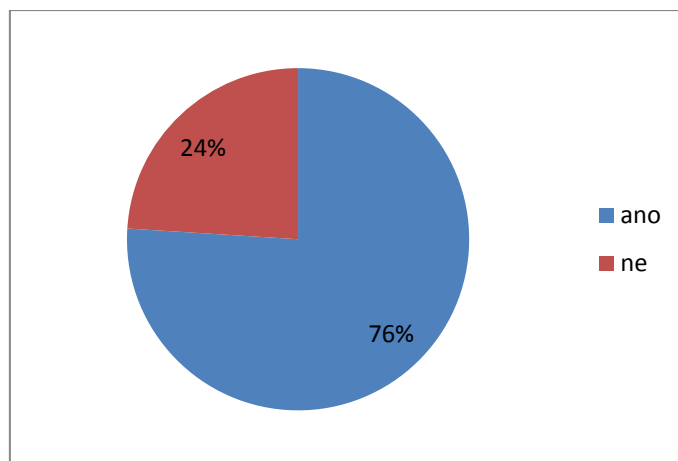

Zdroj: Autorka práce (vlastní šetření 2015)

Překvapujícím zjištěním bylo, že naprostá většina respondentů na otázku, zda věděli, že existuje forma cestovního ruchu, jejímž smyslem je poznání života zemědělců, blízký

kontakt se zvířaty a zemědělskými plodinami, jiným slovem agroturismus, odpověděla, že ano. A do **kontaktu s pojmem „agroturismus“** v jakýchkoliv souvislostech přišlo **76 % dotazovaných**. Z toho vyplývá, že se tato forma cestovního ruchu již dostala do povědomí lidí, a to je společně s další lepší propagací příznivé právě pro její rozvoj.

Graf 2 Slyšeli jste už o pojmu agroturismus?

Zdroj: Autorka práce (vlastní šetření 2015)

52% respondentů zná možnost ubytování na farmách. Z toho vyplývá, že celkem vysoký počet respondentů ví, že existuje forma cestovního ruchu spojená s farmami a životem zemědělců, ale už **menší počet dotazovaných ví, že existují i možnosti ubytování na těchto farmách.** Bohužel, tomu odpovídají i výsledky otázky, zda respondenti někdy využili služeb ubytování na farmách, kdy **naprostá většina** dotazovaných odpovídala, že **nikdy** (7 z dotazovaných na farmě již bydlelo, 3 z toho v zahraničí). Příležitost by mohla být v silnější propagaci produktu jako celku včetně ubytování a větší podpora ze strany státu.

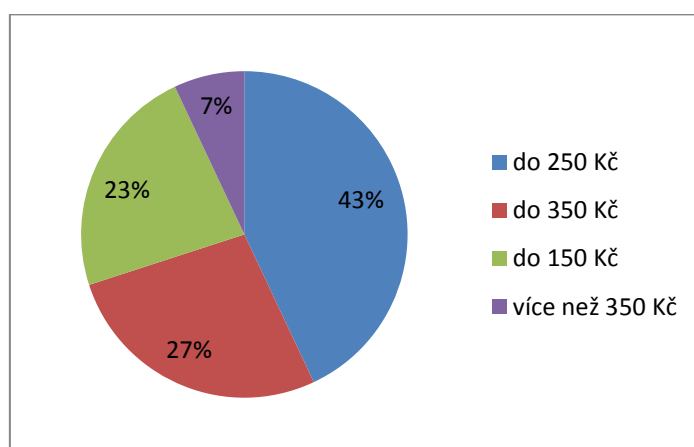
Ti, kteří odpověděli, že na farmě již bydleli, měli ohodnotit bodovací škálou 1 (výborně)- 5 (nedostatečně) úroveň ubytovacích služeb v navštívené agrofarmě. Nedostatečně nebodoval ubytovací služby nikdo, **tři z respondentů ohodnotili úroveň ubytovacích služeb výborně**, dva respondenti hodnotili dvojkou, jeden trojkou a jeden čtyřkou. Je však nutné brát v úvahu, že se jedná o velmi malý vzorek, tudíž mohou být informace zkreslené.

Do **péče o hospodářská zvířata** láká se zapojit 45% dotazovaných, 42% tato možnost neláká a 13% si není jisto. Odpovědi jsou celkem v rovnováze, přesto autorka nevidí hrozbu v nezájmu o péči o hospodářská zvířata. Existují farmy s konkrétním zaměřením, proto, když turista nemá zájem o péči o hospodářská zvířata, může si vybrat farmu, kde se specializují například na pěstování ovoce, zeleniny, bylinek nebo na konkrétní řemeslo.

Všichni dotazovaní, kteří již na agrofarmách bydleli, by tento **pobyt doporučili** svým známým. Lidé jsou nejlevnější reklama, čím více lidí bude mít zkušenosti s pobytem na farmách, tím více se zvýší povědomí lidí o této možnosti pobytu, což může vést k růstu návštěvnosti na farmách.

Na otázku, kolik by byli respondenti ochotni **zaplatit** za jednu osobu na noc na farmě, odpovědělo **43% dotazovaných do 250,-Kč** osoba/noc, 27% do 350,-Kč osoba/noc, pouze 7% by zaplatilo více jak 350,-Kč osoba/noc a 23% není ochotno platit více jak 150,-Kč osoba/noc. Ceny jsou v České republice oproti zahraničí příznivé, za 150,- Kč osoba/noc musí potom návštěvník počítat s nižší kvalitou služeb. Pokud budou turisté přemýšlet, jak ušetřit, a budou si vybírat takové farmy, kde vítězí cena, dá se předpokládat snižování úrovně ubytování. Pokud v boji cena vs. kvalita bude vítězit cena, nedá se předpokládat nárůst konkurence, tudíž ani rozvoj agroturismu. Pro agroturismus jako i pro jiné druhy podnikání je také důležitý zisk.

Graf 3 Jakou částku za 1 osobu/noc na agrofarmě v ČR jste/ byste byli ochotni investovat?

Zdroj: Autorka práce (vlastní šetření 2015)

Naprostá většina dotazovaných **navštívila Královéhradecký kraj (73%)**. Bohužel naprostá **většina dotazovaných nezná žádnou agrofarmu** v Královéhradeckém kraji (pouze dva ano, z nichž jeden tuto farmu navštívil).

8.2 Vyhodnocení hypotéz

- **Hypotéza č. 1:** nejčastějšími důvody cest jsou rekreační důvody, byla **POTVRZENA**, neboť značná část respondentů odpověděla, že účelem jejich cest jsou **rekreační důvody**. Na druhém místě jsou pak kulturně- historické důvody.
- **Hypotéza č. 2:** povědomí turistů o agroturismu je stále nízké, se **NEPOTVRDILA**, jelikož většina respondentů odpovídala **kladně** na otázku, zda ví, že existuje forma cestovního ruchu, jejímž smyslem je poznání života zemědělců, blízký kontakt se zvířaty a zemědělskými plodinami, jiným slovem agroturismus.
- **Hypotéza č. 3:** turisté znají možnost ubytování na farmách, byla také **NEPOTVRZENA**, jelikož většina dotazovaných se sice setkala s pojmem agroturismus a ví, že existuje forma cestovního ruchu, kdy turista poznává život zemědělců, hospodářská zvířata a plodiny, ale už **neví** o možnosti ubytování na těchto farmách.

8.3 Shrnutí kapitoly

Dotazník byl sestaven z 20 otázek. Na dotazník odpovídalo 123 respondentů. Značná část dotazovaných uvedla jako účel svých cest rekreační důvody, tím se potvrdila hypotéza č. 1. Většina respondentů se setkala s pojmem agroturismus a vědí o této formě cestovního ruchu, z toho důvodu se nepotvrdila hypotéza č. 2. Povědomí turistů o tom, že existují také možnosti ubytování na těchto farmách, je bohužel malé a tím pádem nebyla potvrzena ani hypotéza č. 3.

9 NÁVRH POTENCIÁLNÍ AGROFARMY

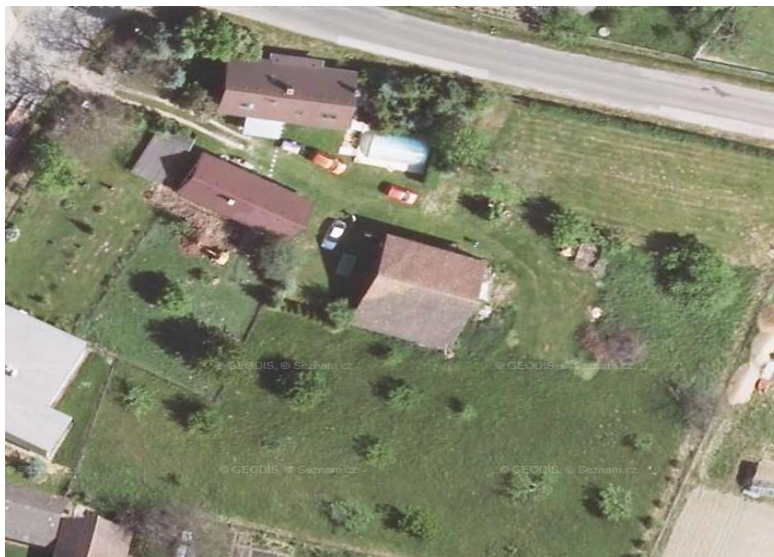
Součástí této diplomové práce je návrh založení potenciální agrofarmy. Potenciální agrofarma se bude nacházet v obci Lužany u Jičína, konkrétně již v existující usedlosti. Majetek majitelů v podobě hospodářského stavení je přivedl k myšlence oživení objektu o podnikání v oblasti agroturismu. Tento návrh by měl sloužit jako předchůdce podnikatelského záměru a jeho pozdější realizace.

Nejprve bude charakterizován samotný objekt a následně rozsah možných služeb.

9.1 Charakteristika objektu

Usedlost se nachází na území obce Lužany nedaleko Jičína (cca 10km). První zmínka o objektu pochází z roku 1490 (celková historie chalupy viz příloha). Na území objektu se nachází chalupa, výminek, stodola, venkovní bazén, venkovní posezení s grilem, samostatně vybudovaný sklep a nezastavěná plocha. Celková plocha území čítá cca 4 800 m².

Obrázek 4 Pohled na území objektu z ptačího pohledu

Zdroj¹¹⁰

---

¹¹⁰Lužany 56/74: letecká mapa [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/letecka?x=15.4828347&y=50.4371454&z=18&m3d=1&source=muni&id=2401>

Klasické venkovské stavení je pomyslně rozděleno do několika částí, vpředu na pozemku po levé straně se nachází plocha s okrasnými porosty (popínavé růže, skalka a několik keříků), vpravo se nachází zalesněná část, která má zajišťovat dostatečné soukromí. Část pozemku je zastavěná hlavní chalupou a výminkem, mezi nimiž se rozprostírá celkem prostorný dvorek s venkovním bazénem a venkovním posezením s grilem. Další zastřešená část představuje stodolu, která se v současné době používá z jedné strany jako garáž pro auta, kola, traktůrek a ze strany druhé pro uskladnění a vysychání dřeva, jímž se objekty vytápí. Mezi stodolou a výminkem se nachází stůl pro stolní tenis a vedle výminku z druhé strany je samostatně vybudovaný sklep.

Za výminkem se rozprostírá souvislá plocha, kde rostou ovocné stromy, a kde je také výběh pro ovce a slepice. Ostatní část plochy pozemku je celkem nevyužita, s trvalým travnatým porostem, který by se v budoucnu mohl přeměnit na ornou půdu.

Hlavní chalupa disponuje horním a dolním patrem. Dolní část představuje obývací pokoj, ložnici, kuchyňku, chodbu se schodištěm do dalšího patra a sociální zařízení. V horních prostorách se nachází dva podkrovní pokoje, sociální zařízení a prostor nad schodištěm s knihovnou a posezením.

Výminek představuje kuchyň, sociální zařízení, obývací pokoj se schodištěm do dalšího přistavěného patra, kde se nachází dva podkrovní pokoje se sociálním zařízením. Pod stejnou střechou se nachází také prostor pro chov slepic a prostor pro hospodářské nářadí.

Vjezd do objektu je možný ze přední strany a z boční strany.

Elektrina i kanalizace jsou zde zavedeny. Obytné místnosti jsou vytápěny kachlovými kamny s rozvodem tepla do ostatních místností.

V současné době je chalupa využívána spíše pro víkendové a prázdninové pobyty, v budoucnu ale majitelé čeká odchod do důchodu a tak přišli na myšlenku přestěhovat se sem na stálo a svůj čas trávit podnikáním v oblasti agroturismu.

9.2 Budoucí agrofarma

K podnikání v oblasti ubytování, chovu zvířat a výroby potravinářských výrobků je zapotřebí živnostenské oprávnění (živnost volná). Pro prodej nezpracovaných

rostlinných a živočišných produktů z vlastní drobné pěstitelské a chovatelské činnosti není živnostenské oprávnění potřeba. Agroturistická farma bude provozována jako malá rodinná farma. Veškeré aktivity spojené péčí o hosty, administrativou i marketingem budou majitelé vykonávat sami. S chodem hospodářství jim jako doposud bude pomáhat přítel rodiny, který má dlouholeté zkušenosti. Vedení účetnictví (daňové evidence) přenechají specializované firmě.

Propagace agrofarmy bude vykonávána prostřednictvím oficiálních stránek, které si majitelé založí. Na těchto stránkách si budou moci turisté rezervovat ubytování na farmě. Turisté zde naleznou všechny důležité informace, ceny za ubytování (bude se rozlišovat hlavní a vedlejší sezóna), kde se farma přesně nachází a jak se sem dostanou, počet a složení pokojů s fotkami, fotky farmy a blízkého okolí a její služby.

Turisté se na stránkách také dozvědí, jaká zvířata se na farmě chovají a co se zde pěstuje, naleznou zde také historii chalupy a informace o turistických cílech v okolí.

Majitelé si k podpoře propagace rovněž zřídí účet na sociální síti www.facebook.com, kam budou přidávat aktuální fotografie a příspěvky o dění na farmě a zvát turisty na akce konané na farmě či okolí (zabíjačky, výlov rybníku atd.). Též se budou snažit o umístění na webové stránky www.prazdninynavenkove.cz, kterou zřizuje Svaz venkovské turistiky.

Majitelé budou také uvažovat o možnosti pronajmutí nějaké reklamní plochy v blízkosti farmy, nejlépe ve frekventovaném místě. Důležité je samozřejmě i dobře viditelné označení cílového místa (agrofarma- ubytování).

9.2.1 Ubytování

Hlavní chalupa zůstane jako doposud prostorem pro ubytování majitelů. Pro hosty bude k ubytování připraven výminek, který prošel v nedávné době celkovou rekonstrukcí.

V dolním patře bude k dispozici společná kuchyňka a obývací pokoj, v horním patře se nacházejí dva pokoje se sociálním zařízením (jeden čtyřlůžkový a jeden dvoulůžkový). Celkem tedy výminek pojme kapacitu 6 osob. V kuchyňce bude k dispozici sporák s troubou, chladnička, rychlovarná konvice, nádobí, příbory, základní kuchyňské

suroviny jako olej, ocet, koření, cukr, mouka, sůl, káva a čaj. V koupelně budou vždy čisté ručníky a osušky a přírodní koupelňová kosmetika.

Interiér budovy je zařízen v rustikálním stylu, aby co nejvíce připomínal pobyt na venkově. Některé kousky nábytku jsou zde původní (zrenovované), ostatní jsou zcela nové avšak připomínající doby dávno minulé. Jsou použity pouze přírodní materiály a barvy a doplňky korespondující s venkovským prostředím. Kvalitě a komfortu byla při zařizování věnována velká pozornost.

Hosté budou mít možnost vlastního stravování v plně vybavené kuchyňce. Hosté budou mít k dispozici veškeré výpěstky z farmy pro vlastní potřebu.

Tabulka 8 Ceny ubytování v sezóně

Cena za 1 osobu/noc v sezóně	
4-lůžkový pokoj obsazený 4 osobami	200,- Kč
4-lůžkový pokoj obsazený 3 osobami	220,- Kč
4-lůžkový pokoj obsazený 2 osobami	300,-Kč
2-lůžkový pokoj obsazený 2 osobami	250,-Kč
přistýlka	100,-Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2015)

Tabulka 9 Ceny ubytování mimo sezónu

Cena za 1 osobu/noc mimo sezónu	
4-lůžkový pokoj obsazený 4 osobami	150,-Kč
4-lůžkový pokoj obsazený 3 osobami	170,-Kč
4-lůžkový pokoj obsazený 2 osobami	250,-Kč
2-lůžkový pokoj obsazený 2 osobami	200,-Kč
přistýlka	100,-Kč

Zdroj: vlastní zpracování (2015)

Tabulky 8 a 9 zobrazují ceny za ubytování v rozlišení hlavní a vedlejší sezóny. Hlavní sezóna se týká měsíců květen, červen, červenec, srpen a září. Pro březen, duben, říjen a listopad platí mimosezónní ceny, tedy ceny v tabulce 9.

V prosinci, lednu a únoru se služby agrofarmy uzavírají, ale po domluvě s majitelem je zde možnost ubytování bez služeb v agroturismu. Ceny pro tyto měsíce jsou stejné jako mimosezónní.

V cenách je zahrnut rekreační poplatek obci (5 Kč). Děti do 3 let bez nároku na lůžko mají ubytování zdarma. Psi malých plemen zdarma, větší plemena na domluvě.

9.2.2 Služby v agroturismu

Na statku se chová 5 ovcí a 14 slepic, kromě toho majitelé vlastní domácího psa a kočku. Kromě dalšího psa by se farma zatím rozšiřovat neměla.

Jak již bylo zmíněno výše, hosté si budou stravování zajišťovat sami. Mohou ale sklízet veškerou úrodu ze statku během pobytu pro vlastní potřebu.

Na farmě, přesněji řečeno v zatím nevyužitých plochách se bude pěstovat mrkev, ředkvičky, cukety, okurky, rajčata a česnek.

V nynější době se na statku nacházejí také ovocné stromy, jabloň, švestka, hruška, keř maliny a rybízu, které zůstanou zachovány a budou dále využívány.

Z bylinek se tu turisté budou moci setkat s mátou, petrželkou, libečkem, pažitkou, rozmarýnem, majoránkou a bazalkou.

Turisté se mohou bezplatně podílet na běžném chodu hospodářství od zalévání a plení záhonků, sbírání vajec, přípravu krmení pro zvířata a jejich krmení a dalších každodenních úkonech.

Nabídku farmy budou doplňovat služby od profesionálů z okolí: prodej zeleniny (pan Hnízdo- Lužany)- exkurze s výkladem do skleníků a na pole, kde je zelenina pěstována, vyjížďky na koních (pan Bláha-Lužany), prodej medu (farmáři z blízkého okolí).

9.2.3 Další služby

Pro sportovní vyžití je na statku k dispozici pingpongový stůl a bezplatné zapůjčení sportovního náčiní, dále je zde možnost půjčení kol.

Parkování je poskytnuto na území statku. V blízké vzdálenosti se nachází rybník a tenisový kurt s asfaltovým povrchem, tenisové vybavení lze zapůjčit na farmě.

Přímo před statkem se nachází autobusová zastávka s přímým spojem do Jičína a Lázní Běláhoř. Projíždějí zde také dva až tři autobusy denně se spojením na zastávku Praha-Černý most.

9.3 Shrnutí kapitoly

Potenciální agrofarma se bude nacházet v obci Lužany u Jičína na území již existující usedlosti. Majetek majitelů v podobě hospodářské usedlosti vzbudil u majitelů myšlenku založení agrofarmy.

Farma bude nabízet ubytování ve stylově zařízeném výminku. Turisté se budou moci účastnit běžné denní práce farmáře. Na farmě se setkají s ovce, slepicemi, psem a kočkou. Z výpěstků to budou například mrkve, cukety, jablka, švestky, majoránka, petrželka, bazalka či libeček.

Návrh potenciální agrofarmy slouží především pro účely majitelů. Majitelé hodlají touto činností pouze částečně pokrýt náklady na provoz farmy. Agrofarmu chtějí provozovat ze zájmových důvodů, nikoliv pro výtěžek. Proto bude současná kapacita ubytovacího zařízení i rozsah a počet hospodářských zvířat stačit.

ZÁVĚR

Diplomová práce Agroturismus a jeho potenciál v Královéhradeckém kraji pojednává o předpokladech cestovního ruchu pro agroturismus v tomto kraji. Téma práce bylo vybráno z důvodu jeho zajímavosti a z důvodu získání nových poznatků v této oblasti. Výběr Královéhradeckého kraje byl podmíněn preferencemi autorky a také proto, že výstupem této práce je návrh potenciální agrofarmy, která má být založena na již existující usedlosti v Královéhradeckém kraji.

V první části práce se autorka pokusila charakterizovat pojem cestovní ruch a jeho význam. Definovat turismus je obtížné, avšak většina autorů se shoduje, že se jedná o pohyb mimo místo svého bydliště, na přechodnou, stanovenou dobu, a smyslem těchto cest není výdělečná činnost. Turismus kromě ekonomických funkcí plní také funkce společenské, například pomáhá utvářet životní styl, poznávat jiné kultury, získávat nové zážitky a zkušenosti, všestranný rozvoj osobnosti. Kromě těchto pozitivních funkcí, má negativní dopady na životní prostředí. Proto je v současné době stále více aktuální problematika udržitelného rozvoje turismu.

V souvislosti s udržitelným cestovním ruchem byly v následující části práce charakterizovány pojmy venkovský cestovní ruch, agroturismus, ekoagroturismus, ekoturismus, cykloturistika a chataření a chalupaření. Rozvoj těchto forem šetrného cestovního ruchu přispívá k udržitelnosti přírodních, kulturních a sociálních zdrojů turismu, a tato udržitelnost by měla vést k dlouhodobé prosperitě dané lokality i pro budoucí generace.

Teoretická část práce také charakterizuje agroturismus v České republice. Jeho počátky sahají do 19. století a největšího rozkvětu dosáhl v 80. a 90. letech. V Čechách nemá agroturismus takové postavení jako například v Rakousku. Podle Svazu venkovské turistiky poskytuje služby v agroturismu v České republice zhruba tisíc subjektů. V Rakousku je těchto subjektů asi 15 500.

V další kapitole byl charakterizován Královéhradecký kraj a jeho jednotlivé oblasti Český ráj, Kladské pomezí, Orlické hory a Podorlicko, Krkonoše a Podkrkonoší a Hradecko. V této části práce byly rovněž přiblíženy vybrané agrofarmy v Královéhradeckém kraji. Cíleně byly vybrány agrofarmy, které se od sebe liší. První agrofarma se zabývá chovem koní, další farma se zabývá pěstováním brambor, zeli

a další zeleniny, ze které připravují čerstvé saláty. Třetí farma chová skot, ovce, prasata a vyrábí jogurty a sýry. U těchto farem byla sledována kapacita ubytovacích zařízení, služby, které poskytují a jejich ceny.

Cílem diplomové práce, kterým se zabývá praktická část, bylo analyzovat předpoklady cestovního ruchu pro agroturismus v Královéhradeckém kraji. Tento kraj má výborné přírodní podmínky pro rozvoj venkovského turismu, nalezneme zde horské oblasti i rovinnatá území, skalní města, rokle, vodopády či rybníky, také chráněné krajinné oblasti a národní park. Kraj disponuje také velkým množstvím kulturních památek, jejichž návštěvy mohou být doprovodným programem pobytu na farmách. Důležitou roli ve fázi realizace turismu mají dopravní předpoklady, které jsou díky své poměrně husté dopravní síti s provázaností ve všech důležitých místech kraje celkem dobře dostupné. Nalezneme zde také naučné stezky a cyklostezky, zmínit můžeme například Labskou stezku.

Na základě zjištěných údajů se autorka pokusila sestavit SWOT analýzu agroturismu v Královéhradeckém kraji, vymežila a zhodnotila silné a slabé stránky turismu, příležitosti, které by mohly znamenat rozvoj agroturismu a hrozby, které by tento rozvoj mohly naopak utlumit. K silným stránkám patří přírodní podmínky, velké množství památek, v létě je to také cykloturistika a pěší turistika, které podporují rozvoj venkovského turismu a mohou být také doplňujícím programem agroturismu.

Slabými stránkami je poměrně krátká historie a tradice, které v Královéhradeckém kraji nejsou tak silné jako v jiných oblastech (například Morava). Dále nedostatek odborné literatury, který může zapříčinit neznalosti podnikatele ve službách agroturismu a nevědomost účastníků turismu v této oblasti obecně. Další slabou stránkou pro agroturismus jsou turisté, kteří si při myšlence pobytu na farmě představí ne příliš kvalitní a komfortní ubytování.

Příležitosti spatřuje autorka v rostoucím zájmu o agroturismus a silnější propagaci ze strany státu. CzechTourism by se měl více zaměřit na propagaci agroturismu, místo aby zájemce o informace odkazoval na jiné profesní organizace, které nemají takové finanční možnosti pro efektivní propagaci. Další příležitostí je rozšiřovat služby v agroturismu a prodloužení sezony.

Hrozbu by znamenala změna legislativy v neprospěch subjektů poskytujících služby v agroturismu, poškozování zdrojů turismu a narůstající obliba chataření a chalupaření, která by mohla zastínit potřebu pobytu na farmách.

Dalším cílem práce bylo založení potenciální agrofarmy a zmapování její nejbližší konkurence. Práce se zaměřuje na konkurenci v dosahu do 35 km od potenciální agrofarmy. Zhodnocena je kapacita ubytování, cena za ubytování, co chovají či pěstují, služby, kterými se od sebe odlišují a v závěru této kapitoly jsou uvedeny silné a slabé stránky konkurentů.

Farma bude založena na již existujícím hospodářském statku, konkrétně v obci Lužany u Jičína. Součástí návrhu farmy je charakteristika současné usedlosti, dále jsou zde navrženy služby v agroturismu i ostatní služby, které by mohli majitelé poskytovat, a jakým způsobem se bude farma propagovat. Návrh bude sloužit pro potřeby majitelů. Majitelé chtějí tuto činnost provozovat spíše ze zájmových důvodů, než ziskových.

Cílem práce bylo také zjistit povědomí obyvatel o agroturismu, proto byl proveden marketingový výzkum prostřednictvím dotazníkového šetření. Dotazník byl zkonstruován z 20 otázek a bylo osloveno 123 respondentů. Také byly stanoveny a vyhodnoceny hypotézy.

Hypotéza 1- nejčastějšími důvody cest jsou rekreační důvody, se potvrdila, protože značná část respondentů odpověděla, že hlavními účely cest jsou rekreační důvody. Hypotéza 2- povědomí turistů o agroturismu je stále nízké, se překvapením nepotvrdila, většina dotazovaných se již setkala s pojmem agroturismus, a vědí, že existuje tato forma cestovního ruchu. Hypotéza 3- turisté znají možnost ubytování na farmách, byla opět nepotvrzena, ačkoliv respondenti vědí, co je agroturismus a že tato forma cestovního ruchu existuje, už netuší o možnosti ubytování na těchto farmách.

Autorka se domnívá, že by práce, především kapitoly věnující se návrhu založení potenciální agrofarmy, analýzou její nejbližší konkurence a předpokladům cestovního ruchu v Královéhradeckém kraji, mohla sloužit majitelům budoucí farmy jako počátečný podklad při dalších krocích založení agrofarmy.

Při zpracování této diplomové práce se autorka setkala s nedostatkem odborné literatury pro agroturismus a nedostatkem statistických dat, jelikož současná statistika turismu nesleduje údaje za venkovský cestovní ruch odděleně.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch: vybrané kapitoly*. 1.vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, 128 s. ISBN 9788074520402.

HOUŠKA, Petr. *Environmentální aspekty potenciálu území pro cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2014, 80. ISBN 978-807-4520-419.

HRALA, Václav. *Geografie cestovního ruchu*. 3., upravené vyd. Praha: Idea Servis, 1997, 168 s. ISBN 808597004x.

KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 208s. ISBN 978-80-247-4603-6.

PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: turismus České republiky: vymezení a fungování trhu turismu, přístupy k hodnocení významu a vlivu turismu, charakteristika turismu České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 208 s. ISBN 978-80-247-3748-5.

PÁSKOVÁ, M. a J. ZELENKA. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. 2. vyd. Praha: Linde, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.

PODHORSKÝ, Marek. *Královéhradecký kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag&Berndt, 2002, 130 s. ISBN 8073160536.

POUROVÁ, Marie. *Agroturistika*. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta ve vydavatelství Credit, 2002, 123 s. ISBN 8021309652.

RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. 1. vyd. Praha: GradaPublishing, 2011, 216 s. ISBN 9788024740393.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

DALTON, Derek. *Darktourism and crime*. New York: Routledge, 2014, 216 s. ISBN978-0-415-64351-1.

HORNER, Susan, SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času: [aplikovaný marketing služeb]*. Praha: Grada, 2003, 486 s. ISBN 80-247-0202-9.

Právní předpisy

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. [online]. In: *Zákon České národní rady o státní památkové péči* [cit. 2014-09-22]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1987-20>

Seznam použitých internetových zdrojů

Agroturistika, Význam agroturistiky. [online]. [cit. 2015-01-11]. Dostupné z: web2.mendelu.cz/af_291_projekty2/vseo/stranka.php?kod=1666

CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *Český ráj* [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/turisticky-region-a-oblast-cesky-raj/

CZECHTOURISM: Didaktické podklady: *charakteristika a význam cestovního ruchu v Česku.* [online]. [cit. 2014-11-07]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/1-charakteristika-a-vyznam-cestovniho-ruchu-v-cesku/>

CZECHTOURISM. [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: www.czechtourism.cz

CZECHTOURISM. *Turistický potenciál regionů* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: <http://old.czechtourism.cz/didakticke-podklady/2-turisticky-potencial-regionu/>

Čapkův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.capkuvstatek.cz/>

Český ráj [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: www.cesky-raj.info/cs/region-cesky-raj/

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Hromadná ubytovací zařízení České republiky: Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupné z: <http://apl.czso.cz/huz/kraj.jsp?k=CZ052>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Královéhradecký kraj.* [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: http://www.hradeckralove.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/krajpubl/330089-14-r_2014-xh

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Kulturní zařízení v ČR v roce 2014* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/090004-14>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Statistická ročenka Královéhradeckého kraje 2014* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: [http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A10057401A/\\$File/33008914.pdf](http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/t/A10057401A/$File/33008914.pdf)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Strukturální šetření v zemědělství 2013* [online]. [cit. 2015-03-01]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/publ/270166-14-n_2014

DOPRAVNÍ PODNIK MĚSTA HRADCE KRÁLOVÉ. *Městská hromadná doprava v Hradci Králové* [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.dpmhk.cz/cs/mhd-hradec-kralove>

Chataření a chalupaření [online]. [cit. 2015-03-04]. Dostupné z: <http://www.chaty-a-chalupy.eu/chatareni-a-chalupareni-v-cesku-zustava-v-rostouci-oblibe/>

Hradecko. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-hradecko/>

Hrad Kost [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hrad-kost.cz/>

Hospital Kuks [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.hospital-kuks.cz/>

HANČAROVÁ, Eugenie. *Hydrologické poměry Královéhradeckého kraje*. [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/poboc/HK/hpomery.pdf>

Kladské pomezí [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-kladske-pomezí/>

Královéhradecký kraj [online]. [cit. 2015-01-03]. Dostupné z: <http://www.kralovehradecky.cz>

Královéhradecký kraj: cykloturistika [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-cykloturistika/#dr_view_style=short;skat=290;r=0;page=1

Královéhradecký kraj: kalendář akcí [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.kalendarakci.atlasceska.cz/kralovehradecky-kraj/>

Královéhradecký kraj: Kulturní zařízení [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-kultura-a-zabava/#dr_view_style=short;skat=0;r=0;page=1

Královéhradecký kraj: památky [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-kongresy-a-konference/#dr_view_style=short;skat=0;r=0

Královéhradecký kraj: sportovní zařízení [online]. [cit. 2015-02-28]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-sport-a-relaxace/#dr_view_style=short;skat=0;r=0

Královéhradecký kraj: Ubytování: ranče, agroturistika [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/k-ubytovani-a-stravovani/#dr_view_style=full;skat=13;r=0;page=1

Krkonoše a Podkrkonoší. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-krkonose-a-podkrkonosi/>

Krkonoše a Podkrkonoší. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.krkonose.eu/cs>

Kylarův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.kylaruvstatek.cz/>

KUDY Z NUDY. *Muzeum v Hradci Králové* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/Aktivity-a-akce/Aktivity/Muzeum-vychodnich-Cech.aspx>

Letecká doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

Lužany 56/74: letecká mapa [online]. [cit. 2015-03-02]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/letecka?x=15.4828347&y=50.4371454&z=18&m3d=1&source=muni&iid=2401>

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ. *Venkovský cestovní ruch, jeho specifika a podmínky pro rozvoj* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/getmedia/e117ea61-1783-4982-a4fa-bf6e1220f318/GetFile4.pdf>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR. *Cestovní ruch, Agroturistika: typy, definice, základní pojmy* [online]. [cit. 2015-02-05]. Dostupné z: http://www.kcilf.cz/wp-content/uploads/2010/07/Cestovn%C3%AD-ruch_agroturistika.pdf

NÁRODNÍ PAMÁTKOVÝ ÚSTAV. *Národní kulturní památky: Královéhradecký kraj* [online]. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://monumnet.npu.cz/chruzemi/list.php?KrOk=Kr&Typy%5B%5D=NP&Navez=&KodKr=52>

Orlické hory a Podorlicko. [online]. [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.kralovehradeckyregion.cz/dr-cs/r-orlicke-hory-a-podorlicko/>

PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. *Čapkův statek* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz/s/289/http://www.prazdninynavenkove.cz/s/289/>

PRÁZDNINY NA VENKOVĚ. *Smetanův statek* [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz/s/354/>

Silniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

Smetanův statek [online]. [cit. 2015-02-22]. Dostupné z: <http://www.penzion-smetanuv-statek.cz/>

SPOLEK PRO OBNOVU VENKOVA. [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://spov.org/klub-rurener/default.aspx>

SVAZ VENKOVSKÉ TURISTIKY. *Projekt prázdniny na venkově* [online]. [cit. 2015-02-03]. Dostupné z: <http://www.prazdninynavenkove.cz/>

Venkovská turistika: (příručka pro provozovatele objektů venkovské turistiky). Vyd. 1. Praha: [Česká zemědělská univerzita v Praze], 2010, s 37. ISBN 978-802-1321-632.

Železniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/silnicni-doprava.htm>

Železniční doprava v Královéhradeckém kraji [online]. [cit. 2015-02-17]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/kralovehradecky-kraj/cd-kralovehradecky-kraj/-7362/>

SEZNAM ZKRATEK

CR	Cestovní ruch
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ECEAT	European Centre for Ekology and Tourism, v českém překladu: Evropské centrum pro ekologii a turismus
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
RURENER	Network of rural communities for energetic neutrality, v českém překladu: Klub obcí pro zelenou energetiku
SPOV	Spolek pro obnovu venkova
WTO	World Tourism Organization, v českém překladu: Mezinárodní organizace cestovního ruchu
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation, v českém překladu znamená: Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
UNWTO	United Nations World Tourism Organization, v českém překladu znamená: Světová organizace cestovního ruchu
WTTC	World Travel & Tourism Council, v českém překladu: Světová rada cestovního ruchu

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obrázek 1 Královéhradecký kraj.....	30
Obrázek 2 Železniční síť v Královéhradeckém kraji.....	56
Obrázek 3 Orientační schéma městské hromadné dopravy v Hradci Králové.....	57
Obrázek 4 Pohled na území objektu z ptačího pohledu.....	78

Seznam tabulek

Tabulka 1 Rozdíly masového a individuálního turismu.....	16
Tabulka 2 Srovnání vybraných agrofarem.....	38
Tabulka 3 Ceník vstupného.....	50
Tabulka 4 Ceník vstupného.....	51
Tabulka 5 Návštěvnost HUZ.....	59
Tabulka 6 SWOT analýza.....	64
Tabulka 7 Konkurenti potenciální agrofarmy.....	68

Seznam grafů

Graf 1 Jaké jsou důvody Vašeho cestování?.....	74
Graf 2 Slyšeli jste už o pojmu agroturismus?.....	75
Graf 3 Jakou částku za 1 osobu/noc na agrofarmě v ČR jste/byste byli ochotni investovat?.....	76

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A - Dotazník	I
Příloha A – Grafické zpracování dotazníku.....	IV
Příloha A – Historie chalupy.....	XI

Příloha A - Dotazník

Dobrý den,

žádám Vás o vyplnění tohoto dotazníku, který byl zkonstruován z důvodu získání informací potřebných k napsání Diplomové práce na téma Agroturismus. Dotazník je sestaven z 20 otázek, ve 13 otázkách vybíráte z variant jednu vhodnou, ve dvou otázkách dostáváte prostor pro Vaše vyjádření. Děkuju za Váš čas.

Žaneta Jarošová

- 1) Dáváte přednost dovolené v tuzemsku před zahraničím?**
  - a) ano
  - b) ne

- 2) Jaké jsou nejčastější důvody Vašeho cestování? Vyberte jednu možnost.**
  - a) Kulturně-historické
  - b) Rekreační (pobyty u moře, wellness, lázeňství)
  - c) Sportovní
  - d) Nákupní
  - e) Výstavy, veletrhy
  - f) Pracovní
  - g) Gastronomické
  - h) Jiné

- 3) Navštívili jste již Královéhradecký kraj?**
  - a) ano
  - b) ne
  - c) chci ho navštívit

- 4) Věděli jste, že existuje forma cestovního ruchu spojená s venkovem, jejíž smyslem je poznání života zemědělců, venkova, blízký kontakt se zvířaty a zemědělskými plodinami, jiným slovem „agroturismus“?**
  - a) ano
  - b) ne

- 5) Slyšeli jste už o pojmu agroturismus?**
  - a) ano
  - b) ne

- 6) Znáte možnost trávení dovolené na agrofarmách v ČR?**
  - a) ano
  - b) ne

- 7) **Láká Vás možnost zapojit se do péče o hospodářská zvířata či výroby hospodářských produktů?**
a) ano
b) ne
c) nevím
- 8) **Využili jste někdy možnosti pobytu na agrofarmách?**
a) ano
b) ne
Pokud odpovíte ne, pokračujte otázkou č. 15.
- 9) **Kde, popř. v jakém kraji jste agrofarmu navštívili?**
.....
- 10) **Jak byste ohodnotili úroveň ubytovacích služeb v navštívených agrofarmách? (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)**
.....
- 11) **Jak byste ohodnotili úroveň stravovacích služeb v těchto zařízeních? (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)**
.....
- 12) **Jak byste ohodnotili dopravní dostupnost navštívených agrofarem? (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)**
.....
- 13) **Preferujete agrofarmu s konkrétním zaměřením (např. farmy orientované na chov koní, výrobu konkrétních hospodářských produktů)? Pokud ano, s jakým?**
.....
- 14) **Doporučili byste pobyt na agrofarmách svým známým?**
a) ano
b) ne
c) nevím
- 15) **Znáte nějaké agrofarmy v Královéhradeckém kraji? Pokud ano, jaké?**
a) ano
b) ne
.....
.....
- 16) **Jakou částku za 1 osobu/noc na agrofarmě v ČR jste/ byste byli ochotni investovat?**
a) do 150,-Kč
b) b) do 250,-Kč
c) c) do 350,-Kč
d) d) více než 350,-Kč

17) Jste

- a) žena
- b) muž

18) Věková kategorie:

- a) 18-26 let
- b) 27-50 let
- c) 50 a více let

19) Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

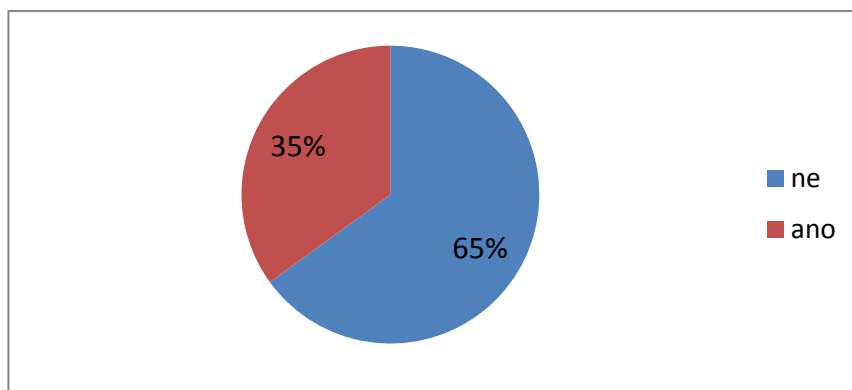
- a) Střední odborné učiliště
- b) Střední škola
- c) Střední škola s maturitou
- d) Vyšší odborná škola
- e) Vysoká škola

20) Označte prosím Váš ekonomický status.

- a) student
- b) zaměstnanec
- c) podnikatel
- d) senior
- e) na mateřské dovolené
- f) nezaměstnaný

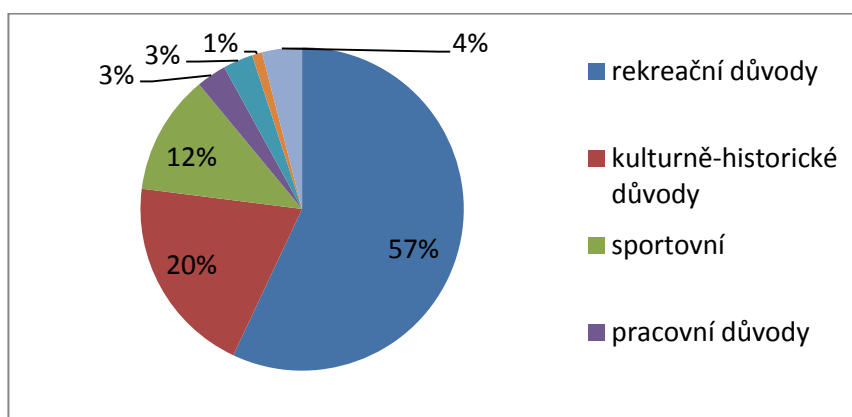
Příloha B – Grafické zpracování dotazníku

Graf 1 Dáváte přednost dovolené v tuzemsku před zahraničím?

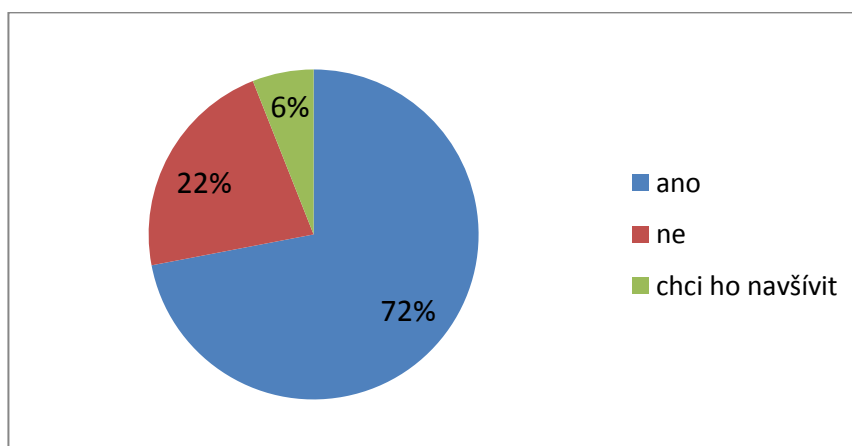
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 2 Jaké jsou nejčastější důvody Vašeho cestování?

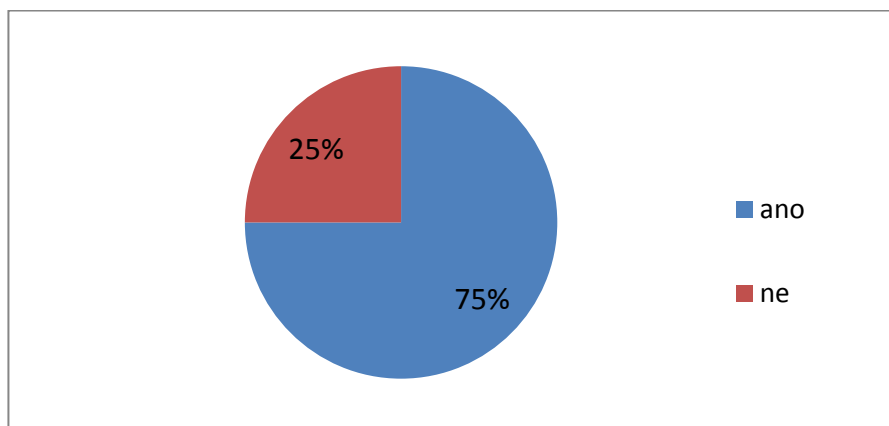
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 3 Navštívili jste již Královéhradecký kraj?

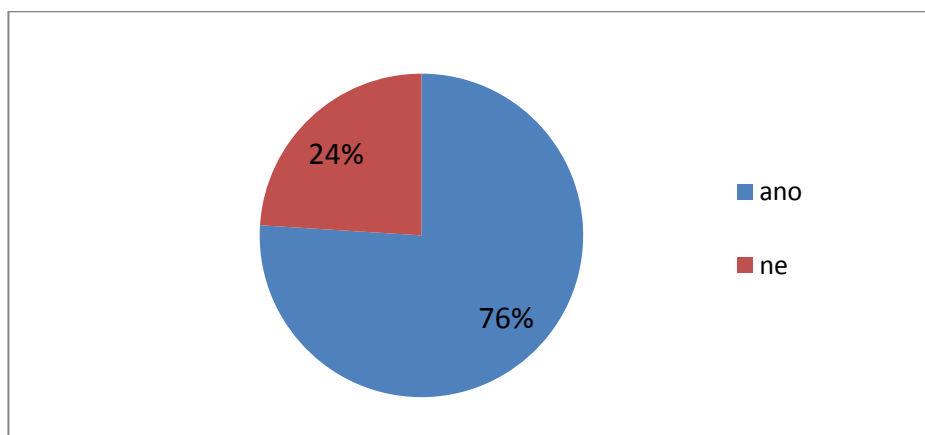
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 4 Věděli jste, že existuje forma cestovního ruchu spojená s venkovem, jejímž smyslem je poznání života zemědělců, venkova, blízký kontakt se zvířaty a zemědělskými plodinami, jiným slovem „agroturismus“?

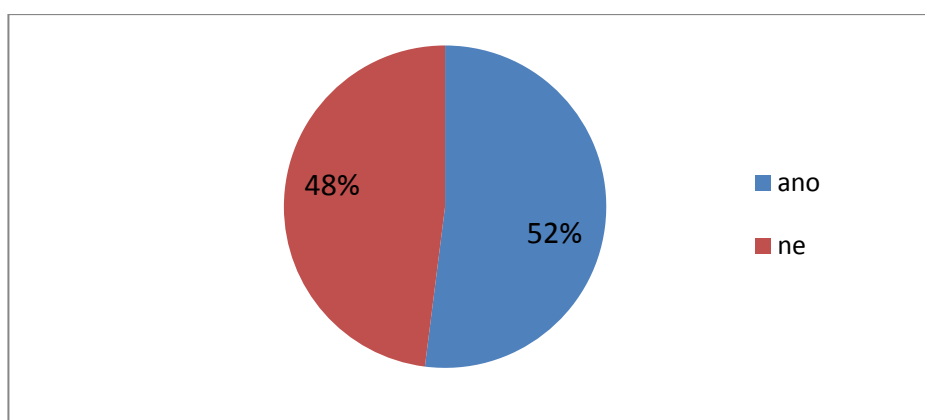
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 5 Slyšeli jste už o pojmu agroturismus?

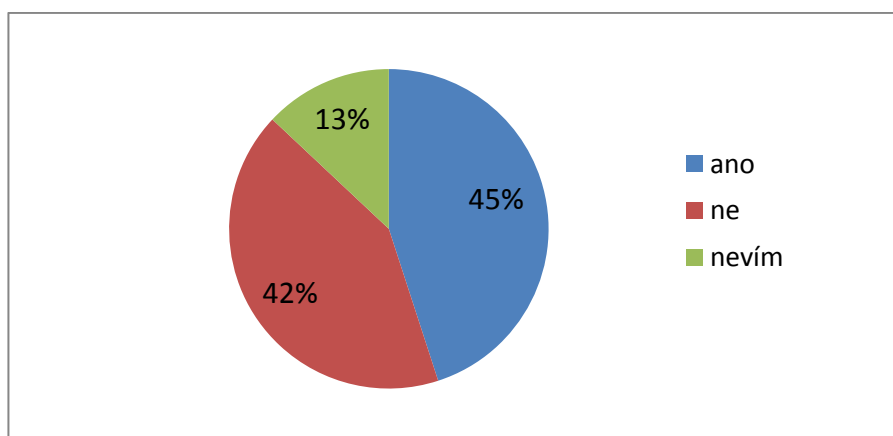
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 6 Znáte možnost ubytování na agrofarmách?

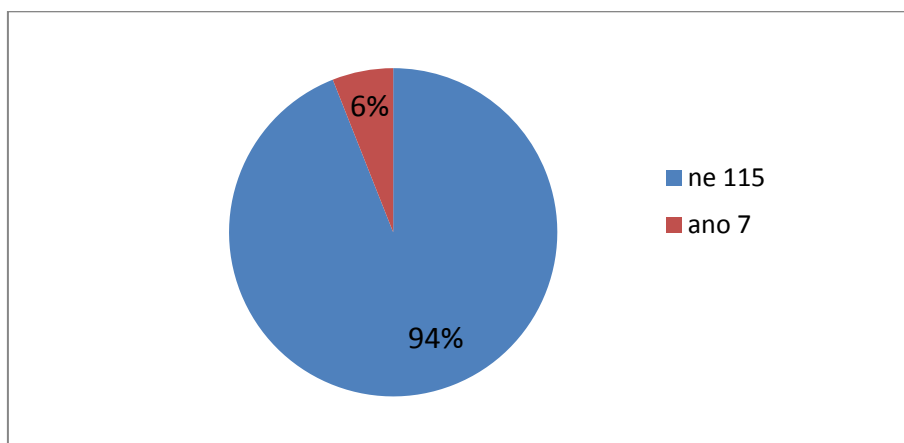
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 7 Láká Vás možnost zapojit se do péče o hospodářská zvířata či výroby hospodářských produktů?

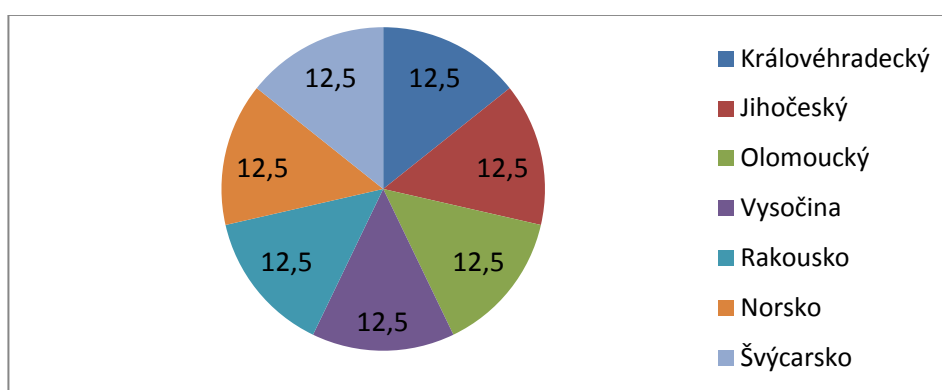
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 8 Využili jste někdy pobytu na farmách? Pokud ne, pokračujte otázkou č. 15.

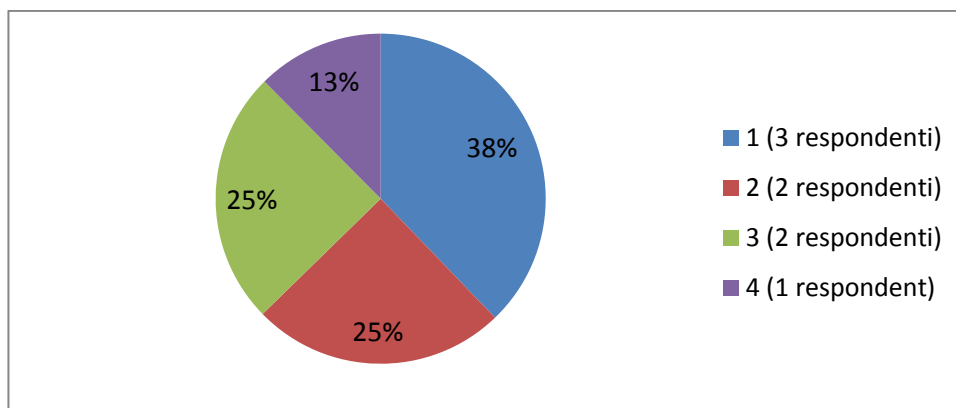
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 9 Kde, popř. v jakém kraji jste agrofarmu navštívili?

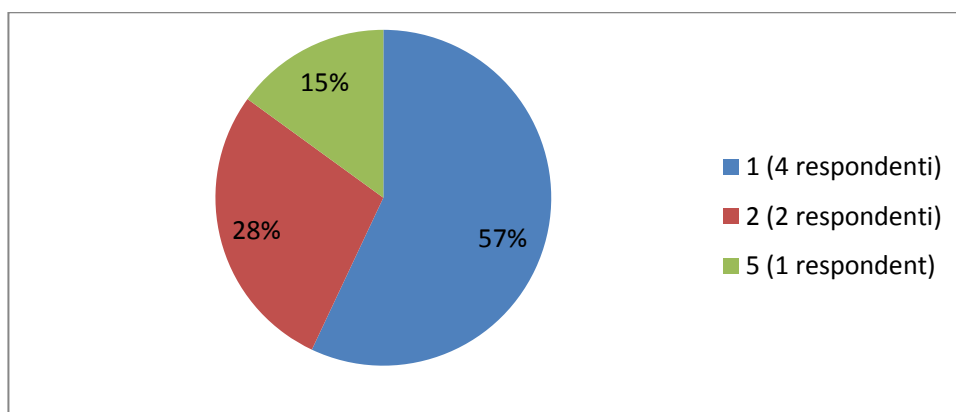
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 10 Jak byste ohodnotili úroveň ubytovacích služeb v navštívených agrofarmách (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)

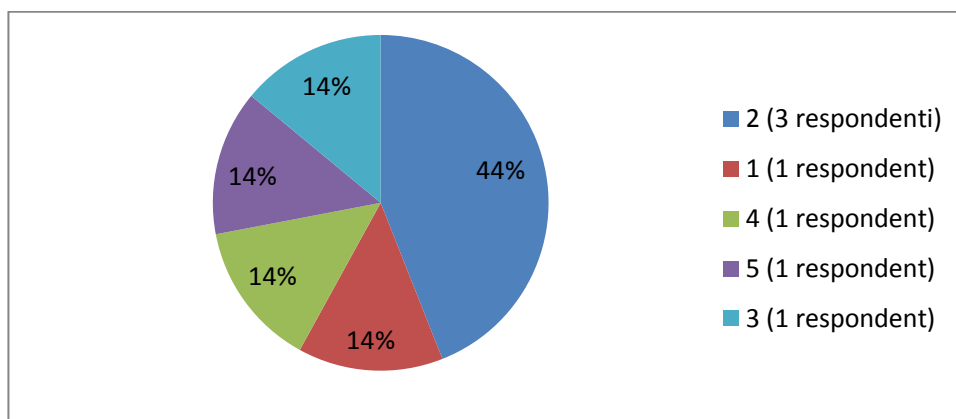
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 11 Jak byste ohodnotili úroveň stravovacích služeb v těchto zařízeních? (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)

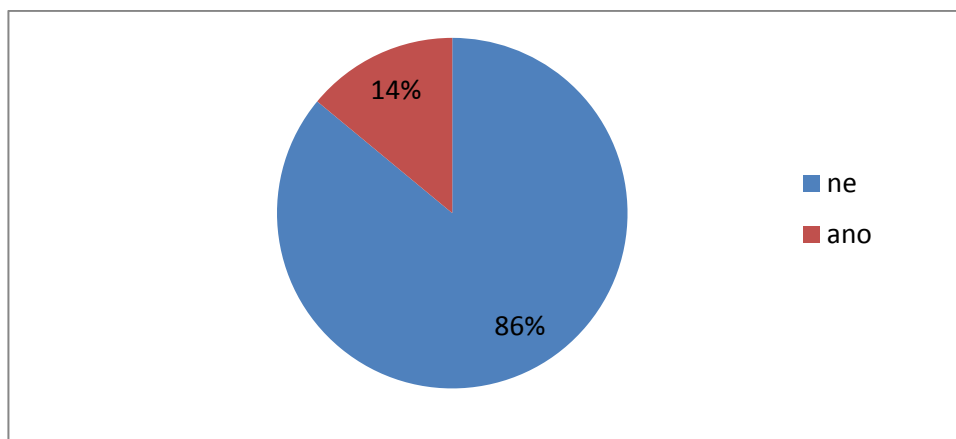
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 12 Jak byste ohodnotili dopravní dostupnost navštívených agrofarem? (stupnice od 1 do 5, 1=výborně, 5= nedostatečně)

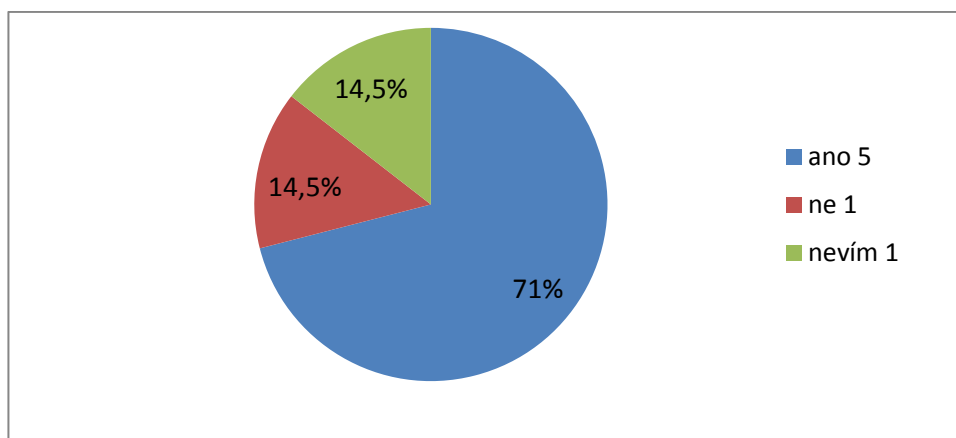
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 13 Preferujete farmu s konkrétním zaměřením (např. farmy orientované na chov koní, výrobu konkrétních hospodářských produktů)?

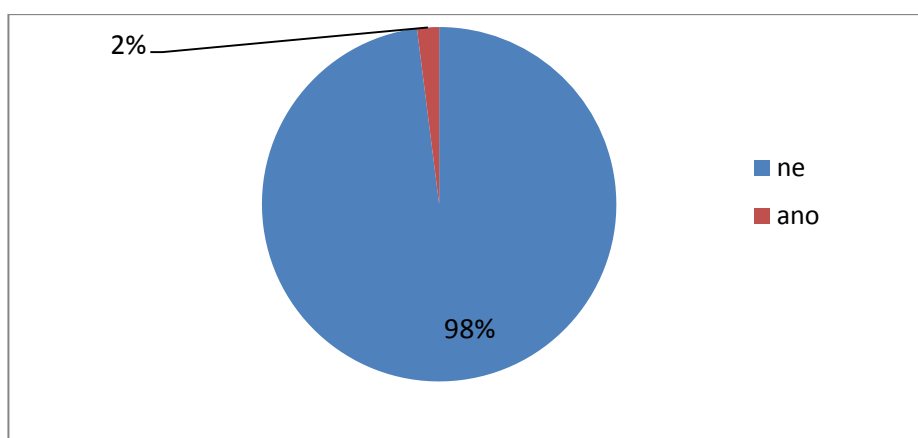
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 14 Doporučili byste pobyt na agrofarmách svým známým?

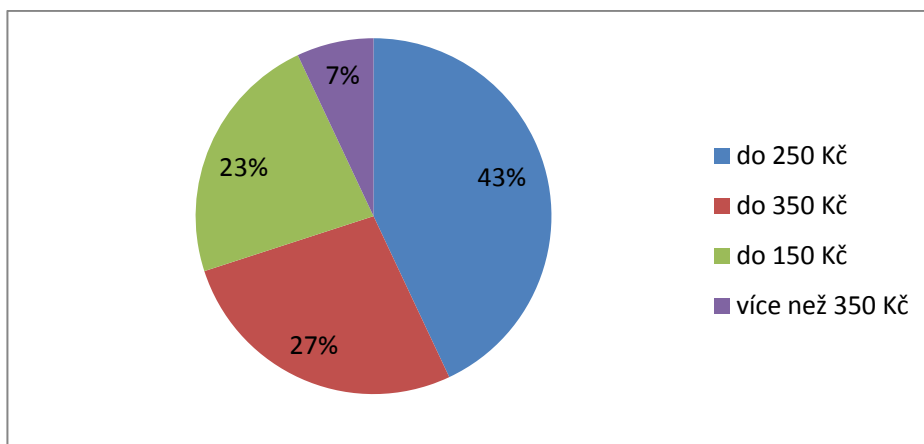
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 15 Znáte nějaké agrofarmy v Královéhradeckém kraji?

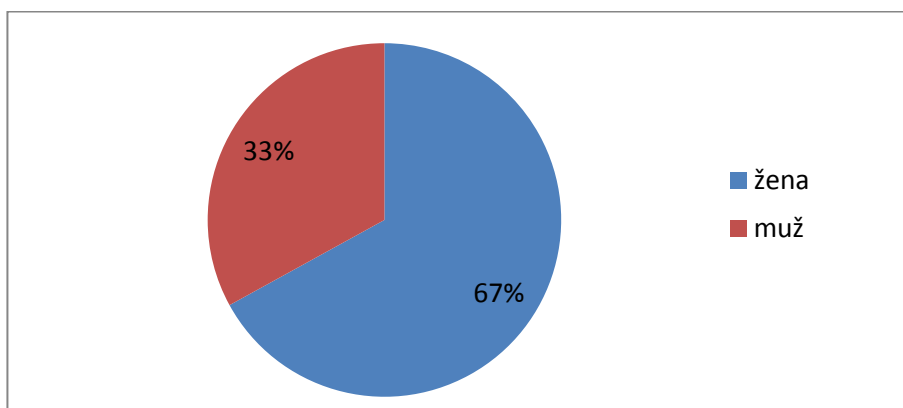
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 16 Jakou částku za 1 osobu/noc na agrofarmě v ČR jste/ byste byli ochotni investovat?

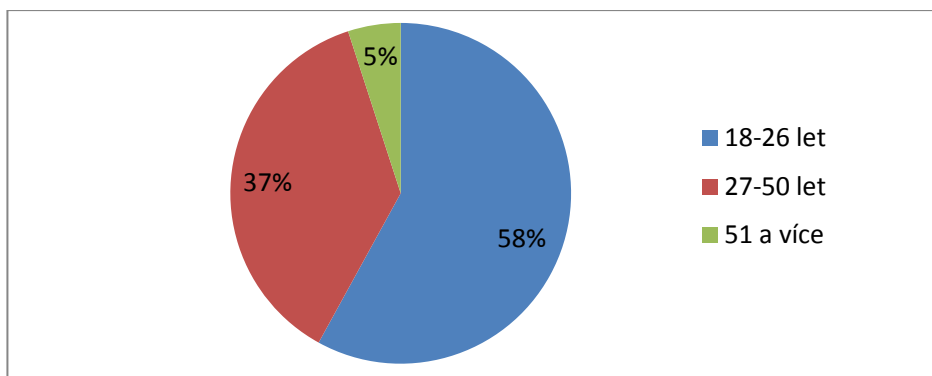
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 17 Jste:

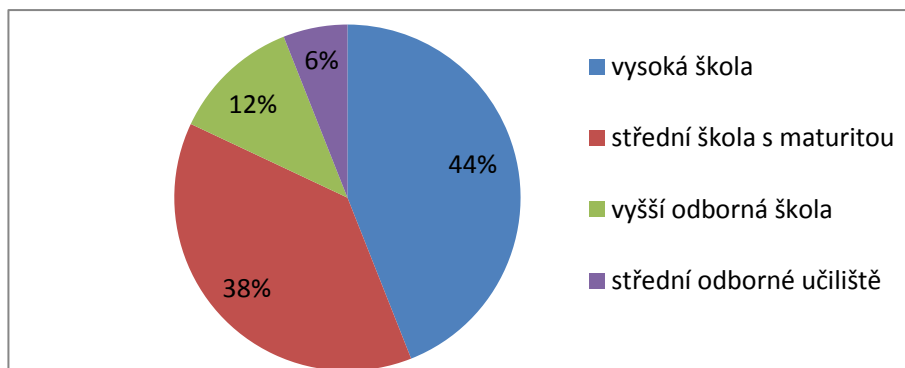
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 18 Věková kategorie:

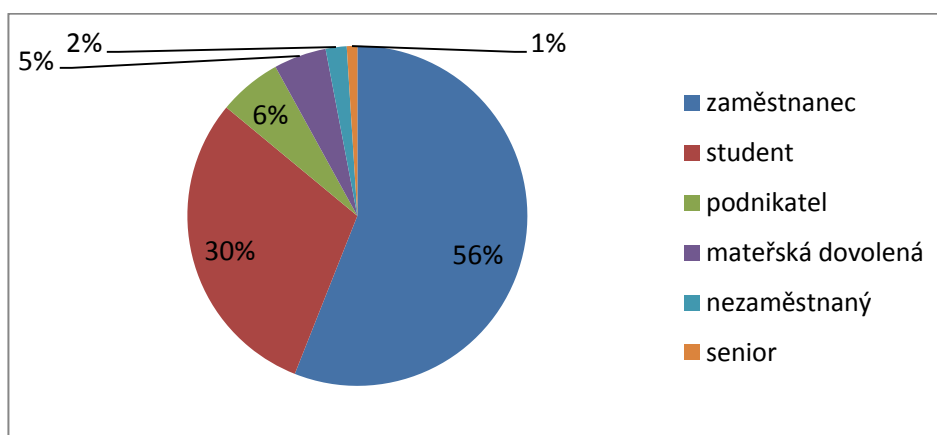
Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 19 Jaké je Vaše dosažené vzdělání?

Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

Graf 20 Označte prosím Váš ekonomický status.

Zdroj: práce autorky (vlastní šetření 2015)

*Panství Kumburk – Oulibice
Ves Lužany*

*Selský statek čp. 56/74
U Končinských – Jónů*

Panství vlastnili od roku 1490 do roku 1607 Trčkové z Lípy, po nich do roku 1621 rod Smiřických a do roku 1634 Albrecht z Valdštejna. Po jeho násilné smrti je získal darem od císaře svobodný pán – generál dělostřelectva Rudolf z Tiefenbachu. V roce 1664 je zdědila hrabata ze Šternberka. V roce 1710 se dostalo do vlastnictví hrabat z Trautmansdorfu a trvalo do 20.století.

Podle nové gruntovní knihy vesnice Lužany k panství Kumburk – Oulibice přináležející, začátek svůj beroucí v roce 1707 za šťastného panování Václava Vojtěcha hraběte ze Šternberka byl prvním vlastníkem od roku 1702 Václav Končinský. Podle Tereziánského katastru z roku 1757 vlastník užíval 28 strychů orných rolí a zahrad a 1 strych ladem ležící půdy s výnosem 2 ½ dvouspfežní fůry sena a otavy, vše s celkovým výnosem 21 rýnských zlatých a 33 krejcarů. Při číslování domů v roce 1770 bylo statku přiděleno číslo 56 a v roce 1805 při novém číslování čp.74.

V **Urbáři z r. 1774** byly majitelem panství Ferdinandem hrabětem z Trautmansdorfu stanoveny tyto urbářální povinnosti: *vrchmosti platit při sv. Jiří a sv. Havlu stálý ourok 2 zlatých a 15 krejcarů a 54 krejcarů za 6 ouročních slepic, odvádět 1 měřičku a 1 větel ouročního ovsa a robotovat se 2 konima 33 dlouhých a 26 krátkých dní. Pěší robota byla určena počtem 35 dní.*

V roce 1777 získal grunt **Jiří Havel** a v roce 1799 **Jan Končinský**. Zeměl v roce 1833 ve věku 78 let a statek převzal jeho syn Josef (*1798). Ten je uveden také ve **Stabilním katastru 1842** jako sedlák – půllánik na st.p.97. Odevzdační listinou 1876 přešlo vlastnictví na syna Josefa (*1846) a jeho manželku Barboru, roz. Šádkovou (*1856). V roce 1900 koupil grunt Václav Dušek a Trhovou smlouvou roku 1901 ho prodal Rudolfu Jonovi z Holovous (*1873). Notářským spisem a kopulačním listem dostala polovinu manželka Františka, roz. Končinská z Bilská u Hořic (*1880). V roce 1922 byla polovina připsána nezletilému **Josefu Jónovi** (*1902) a v roce 1932 jeho manželce Marii, roz. Bergrové z čp.82 (*1912). Po jejich smrti (Josef +1969 a Marie +1986) zdědila chalupu dcera Jaroslava, která předčasně zemřela. Dědici chalupu prodali manželům **Bourkovým** z Kolína.

Stav.p.97 byla později rozdělena na: č.97/1 – nově vyzdvižená chalupa z roku 1810, 97/2 – sušárna, od roku 1933 jako obytná s čp.202 a 97/3 - výměnkové stavení z roku 1796, od roku 1911 s čp.157. Podle Soupisu obyvatel 1900 zde bydlel krejčí Václav Fejfar (*1832) s manželkou Annou, roz. Kavanovou (*1835), s dcerou a vnučkou Františkou. Dle soupisu 1921 zde žil almužník Josef Spudich (*1854) s Růženou Nováčkovou (*1881). Později pak obuvník František Valenta (*1893), Václav Smolík, Josef Kopecký s manželkou Marií, roz. Spudichovou a synem Josefem. Josef Kopecký st. obsluhoval dřevěnou zvonici naproti u křížku. Zvon věnoval Josef Končinský v roce 1878.

*Z archivních dokumentů vypsál Vladislav Vich (*1929). Lužany čp.174 – kronikář obce.
Září 2008*

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Žaneta Jarošová

Obor: Management cestovního ruchu

Forma studia: prezenční studium

Název práce: Agroturismus a jeho potenciál v Královéhradeckém kraji

Rok: 2015

Počet stran textu bez příloh: 86

Celkový počet stran příloh: 11

Počet titulů českých použitých zdrojů: 9

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 2

Počet internetových zdrojů: 46

Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Kočová